

și-l cinstea pre el vaviloneanii.

28. Și au zis împăratul către Daniil: „Au, doară, vei zice că și acesta easte de aramă?”

29. Acesta e viu și mănca și bea, nu vei putea zice că acesta nu easte dumnezeu viu, deci închină-te lui”.

30. Și au zis Daniil: „Domnului Dumnezeului meu mă voi închina, că Acela easte Dumnezeu viu, iară tu, împărate, dă-mi slobozenie și voi omorî bălaurul fără de sabie și fără de toiag”.

31. Și au zis împăratul: „Dau-l ție”. Și au luat Daniil rășină și său și peri și le-au fiert într-un loc și au făcut cocoloș și le-au aruncat în gura bălaurului și au plesnit bălaurul.

32. Și au zis: „Iată, închinăciunile voastre”.

33. Și au fost deaca au auzit vaviloneanii, s-au măhnit foarte și s-au pornit asupra împăratului.

34. Și au zis: „Jidov s-au făcut împăratul! Pre Vil au stricat, și pre bălaur au omorât, și pre preoți i-au tăiat”.

35. Și, venind la împăratul, au zis: „Dă-ne noao pre Daniil.

36. Iară de nu, te vom ucide pre tine și casa ta”.

37. Și, văzind împăratul că să pornisă asupra lui foarte și silit fiind, au dat lor pre Daniil.

38. Iară ei l-au aruncat în groapa leilor și au fost acolo șeaze zile.

39. Și era în groapă șeapte lei și le da lor

pre zi doao trupuri și doao oi; iară atunci nu le-au dat lor, ca să mănca pre Daniil.

40. Și era atunci Avacum proroc în țara jidovească și acela fierseasă fiertură și au dimicat pâine în scafă și mergea la câmp să ducă secerătorilor.

41. Și au zis îngerul Domnului către Avacum: „Du prânzul care-l ai în Vavilon, lui Daniil, în groapa leilor”.

42. Și au zis Avacum: „Doamne, Vavilonul nu l-am văzut și groapa nu o știu unde easte”.

43.* Și l-au luat îngerul Domnului pre el de creștetul lui și-l ținea de părul capului lui și l-au pus în Vavilon, deasupra groapei, întru răpegiunea duhului său. *Iezec. 8, 3

44. Și au strigat Avacum, zicând: „Daniile, Daniile, ia prânzul care l-au trimis ție Dumnezeu”.

45. Și au zis Daniil: „Că Ț-ai adus aminte de mine, Dumnezeule, și n-ai părăsit pre cei ce Te caută și Te iubesc pre Tine”.

46. Și s-au sculat Daniil și au mâncat; iară îngerul Domnului îndată au pus pre Avacum la locul său.

47. Iară împăratul au venit a șeaptea zi să plângă pre Daniil, și au venit la groapă și s-au uitat înlăuntru și, iată, Daniil ședea.

48. Și au strigat împăratul cu glas mare și au zis: „Mare ești, Doamne Dumnezeul lui Daniil, și nu easte altul afară de Tine”.

49. Și l-au scos pre el.

50. Iară pre cei ce era pricina piiarderii lui i-au aruncat în groapă și i-au mâncat înaintea lui.

CARTEA ÎNTĂIU A MACAVEILOR

Cuvânt înainte

arta aceasta cuprinde istoria a patruzeci de ani, care nu de la moartea lui Alexandru, ci de la împărăția seleuchideanilor să numără, cu doisprăzece ani mai târziu, din Eusevie, Cartea 8, a Arătării evanghelicești. Încă și aceasta foarte părut lucru easte, cum că scriitorii cărților acestora mai cu un an să osibesc întru numărarea anilor, ori pentru pricina mai sus adusă, ori pentru osibite începuturi ale anului, de vreamce ce alții de la martie, ca jidovii, alții de la septemvrie, ca antioheanii, începea anii.

Iară, fiindcă rândul lucrurilor, care după care s-au făcut, nu să ține, și mutarea capetelor oarece întunecare aduc. Mai toată istoria, carea întru amândoao cărțile să cuprinde, easte cea de pre vremile lui Antioh Epifan și a lui Eupator și a lui Dimitrie. Antioh Epifan au început a împărăți în anul împărăției grecilor, 137. Doao războaie asupra Eghiptului au făcut. Cel dintăiu în anul 143, despre care în Cartea 2, cap 4; al doilea, în anul 145, despre care întru aceaeși carte, cap 5. Într-aceiași an au prădat besearica Ierusalimului și Matatiia, cel mai întăiu povățuitoriu al jidovilor au apărat legile părintești, din Cartea 1 a Macav., cap 2, în anul 146, Iuda Macaveiu face războiu asupra lui Antioh. Macavei s-au numit, cum mai toți voiesc, pentru că pre steaguri au scris jidovește, din Cântarea lui Moisi, Ieșire 15, 11, aceaste cuvinte: „Cine easte aseamenea Ție întru dumnezei, Doamne?” Slovele jidovești ceale din

începutul cuvintelor fac numele Macaveiu. Jidovii, pentru scurtarea, de multe ori din slovele ceale de la începutul a mai multe cuvinte fac un cuvânt.

În anul 148, Iuda curăță besearica, din Cartea 1 a Macav., cap 4, stih 52, cu un an înaintea morții lui Antioh. Iară pentru că în Cartea 2 a Macaveilor, cap 10, stih 3, să spune că după doi ani de la moartea lui Antioh s-au făcut curățeniia, nu zice că curățeniia s-au făcut de doao ori sau în osibite vremi, ci spuind „moartea lui Antioh poftorește” și zice că s-au făcut după doi ani, nu de la moartea lui Antioh, ci de când s-au fost spurcat besearica.

CAP 1

Antioh Epifan, după ce au bătut Eghiptul, sculându-să asupra Ierusalimului, jefuiaște besearica și pre jidovi tirănește, îi taie, robeaște și-i sileaște să părăsască legile părintești.

1. i au fost după ce au bătut Alexandru Machidoneanul, feciorul lui Filip, carele au ieșit din pământul Hetiimului, și au bătut pre Darie, împăratul perșilor și al midilor, și au împărățit în locul lui, întâiu preste grecime.

2. Și au făcut războaie multe și au biruit cetăți multe și au tăiat pre împărății pământului.

3. Și au trecut până la marginile pământului, și au luat prăzi de la neamuri multe și s-au alinat pământul înaintea lui.

4. Și s-au înălțat și s-au rădicat inima lui, și au adunat putere și oaste tare foarte.

5. Și au stăpânit țări și neamuri și tirani, și au fost lui supt bir.

6. Și după aceasta, au căzut pre pat și au cunoscut că va să moară.

7. Și au chemat pre slugile sale ceale cinstite, carii cu sine era crescuți din tinerețe, și le-au împărțit lor împărăția sa, încă fiind viu.

8. Și au împărățit Alexandru ani doisprăzece și au murit.

9. Și au stăpânit slugile lui, fieștecarele la locul său.

10. Și au pus toți steme, după ce au murit el, și fiii lor după dânșii, ani mulți, și s-au înmulțit răutățile pre pământ.

11. Și au ieșit dintr-înșii o rădăcină păcătoasă, Antioh Epifan, feciorul lui Antioh împărat, carele fuseasă la Roma zălog, și au împărățit în anul o sută treizeci și șapte a împărăției grecilor.

12. În zilele acealea, ieșit-au din Israil niște fii fără de lege și au îndemnat pre mulți, zicând:

13. „Să meargem și să facem legătură cu neamurile ceale dimpregiurul nostru, că, de când ne-am despărțit de ei, ne-au aflat pre noi multe răutăți”.

14. Și s-au părut bun cuvântul înaintea ochilor lor.

15. Și s-au îndemnat oarecarii din norod și s-au dus la împăratul și le-au dat lor putere a face dreptățile neamurilor.

16. Și au zidit școală în Ierusalim, după legile neamurilor.

17. Și nu s-au tăiat împregiur, și s-au depărtat de legea cea sfântă și s-au împreunat cu neamurile și s-au vândut a face rău.

18. Și s-au gătit împărăția înaintea lui Antioh și au gândit a împărăți Eghiptul, ca să împărățască preste amândoao împărățiile.

19. Și au intrat în Eghipt cu gloată grea, cu cară și cu elefanți și cu călăreți și cu corăbii multe.

20. Și au rânduit războiu asupra lui Ptolomeiu, împăratul Eghiptului; și s-au înfrânt Ptolomeiu de fața lui și au fugit, și au căzut mulți răniți.

21. Și au cuprins cetățile ceale tari în pământul Eghiptului și au luat prăzile pământului Eghiptului.

22. Și s-au întors Antioh, după ce au bătut Eghiptul, în anul o sută patruzeci și trei.

23. Și s-au suit asupra lui Israil și a Ierusalimului, cu norod mult, și au intrat în besearică cu mândrie și au luat jertvenicul cel de aur și sfeașnicul luminei și toate vasele ei și masa punerii-înainte și căușile și năstrăpile și cădealnițele ceale de aur și catapeteazma și cununile și podoaba cea de aur, carea era în fața besearicii, și le-au sfărâmat toate.

24. Și au luat argintul și aurul și vasele ceale poftite, și au luat vistieriile ceale ascunse, care le-au aflat; și luându-le toate s-au dus în pământul său.

25. Și au făcut ucidere de oameni și au grăit cu trufie mare.

26. Și au fost plângere mare întru Israil, în tot locul.

27. Și au suspinat boiarii și bătrânii, fecioarele și tinerii au slăbit, și frumseța muierilor s-au schimbat.

28. Tot mirele au luat plângere, și mireasa, ceaea ce ședea în cămară, au fost în jeale.

29. Și s-au clătit pământul pentru cei ce lăcuia pre dânșii, și toată casa lui Iacov s-au îmbrăcat cu rușine.

30. Și, după doi ani de zile, trimis-au împăratul pre cel mai mare preste biruri în cetățile Iudei și au venit în Ierusalim cu gloată mare.

31. Și au grăit cătră dânșii cuvinte de pace cu vicleșug, și i-au crezul lui.

32. Și au căzut asupra cetății fără de veas-

te și o au lovit pre ea cu rană mare și au pierdut norod mult dintru Israil.

33. Și au prădat cetatea și o au ars cu foc, și au surpat casele ei și zidurile ei primpregiur.

34. Și au robit muieri și punți, și dobitoace au stăpânit.

35. Și au zidit cetatea lui David, cu zid mare și tare și cu turnuri tari, și le-au fost lor apărare.

36. Și au pus acolo neam păcătos, bărbați fără de lege, și s-au întărit întru ea.

37. Și au pus arme și hrană și, adunând prăzile Ierusalimului, le-au pus acolo.

38. Și au fost ca un laț mare și aleșuire sfințeniei și diavol rău lui Israil, pururea.

39. Și au vărsat sânge nevinovat împregiurul sfințeniei și au spurcat sfințeniia.

40. Și au fugit cei ce lăcuia în Ierusalim, pentru ei, și s-au făcut lăcaș străinilor și s-au făcut străină fiilor săi, și pruncii ei o au părăsit pre ea.

*Amos 8, 10
Tovie 2, 6
41. Sfințeniia ei s-au pustiit ca pustiia, praznicile ei* s-au întors în jeale, sâmbetele ei, întru ocară, cinstea ei, întru defăimare.

42. După mărirea ei s-au înmulțit necinstea ei, și înălțimea ei s-au întors în plângere.

43. Și au scris împăratul la toată împărăția sa să fie toți un norod și să părăsască fieștecarele leagea sa.

44. Și au priimit toate neamurile cuvântul împăratului.

45. Și mulți din Israil au cuprins slujba lui și au jertvit idolilor și au spurcat sâmbăta.

46. Și au trimis împăratul cărți prin mâinile solilor în Ierusalim și în cetățile Iudeii (a), să umble după legile ceale străine ale pământului.

47. Și să oprească arderile de tot și jertva și turnarea din sfințenie.

48. Și să spurce sâmbetele și sărbătorile.

49. Și să spurce sfințeniia și pre cei sfinți.

50. Să zidească jertvenice și capiști și casă de idoli, și să jertvească cărnuri de porc și de dobitoace necurate.

51. Și să-și lasă pre fiii săi netăiați împregiur, și să spurce sufletele lor cu toată necurățeniia și pângăriciunea, ca să uite leagea și să schimbe toate îndreptările.

52. Iară carele nu va face după cuvântul împăratului să moară.

53. După toate cuvintele aceastea, au scris la toată împărăția sa și au pus luători de samă preste tot norodul.

54. Și au poruncit cetățeanilor Iudeii să jertvească în cetate și în cetate.

55. Și s-au adunat la ei mulți din norod, toți carii au părăsit leagea și au făcut reale pre pământ.

56. Și au făcut pre Israil întru ascunsuri,

46. (a) Poruncind.

în toată scăparea lor.

57. Iară în zioa a cincisprăzece a lunii lui haselev, în anul o sută patruzeci și cinci, au zidit spurcăciunea pustiirii pre oltariu, și în cetățile Iudei împregiur au zidit capiști.

58. Și înaintea ușilor caselor și în ulițe, tămâia.

59. Și cărțile legii, care le-au aflat, le-au ars cu foc, stricându-le de tot.

60. Și oriunde să afla la cineva Cartea Legii, și oricine ținea leagea, acela, din porunca împăratului, să omorea.

61. Cu putearea sa făcea așa israilteanilor, carii să afla în toată luna și luna în cetăți.

62. Și în doazeci și cinci a lunii au jertvit pre jertvenicul care era deasupra oltariului.

63. Și pre muierile, care-și tăiasă împregiur pre fiii săi, le-au omorât după poruncă.

64. Și pre prunci i-au spânzurat de grumazii lor și casele lor le-au prădat și pre cei ce i-au tăiat împregiur i-au omorât.

65. Iară mulți din Israil s-au întărit și au pus întru sine ca să nu mânce necurat.

66. Și mai voit-au a muri, decât a să pângări cu mâncări spurcate și a spurca leagea cea sfântă, și au murit.

67. Și s-au făcut mânie mare asupra lui Israil, foarte.

CAP 2

Matatiia, preotul, cu fiii săi, împotrivindu-să tirăniei lui Antioh și ducându-să în muntele Modin, adună oaste. Care murind, îndeamnă pre fiii săi spre râvnirea legilor părintești.

1. n zilele acealea, sculatu-s-au Matatiia, fiul lui Ioan, al lui Simeon, preotul, din fiii lui Ioariv, de la Ierusalim, și au șezut în Modin.

2. Și avea el cinci feciori, pre Ioanan, carele să poreclea Gadis,

3. Pre Simon, carele să chema Tasi,

4. Pre Iuda, carele să numea Macaveiu,

5. Pre Eleazar, care să chema Avaran,

6. Pre Ioanatan, carele să numea Apfus.

7. Și văzind blăsteamele care să făcea în Iuda și în Ierusalim,

8. Au zis: „Vai mie, pentru ce m-am născut a vedea zdrobirea norodului meu și zdrobirea cetății ceii sfinte și a ședea acolo, când s-au dat în mâinile vrăjmașilor,

9. Și ceale sfinte în mâinile străinilor. Făcutu-s-au besearica ei ca un bărbat fără de cinste.

10. Vasele mării ei s-au dus în robie, omorātu-s-au pruncii ei în uliță, tinerii ei, cu sabiia vrăjmașului.

11. Care neam n-au moștenit împărăția ei și n-au stăpânit prăzile ei?

12. Toată podoaba ei s-au luat, în loc de slobodă, s-au făcut roabă.

13. Și, iată, sfintele noastre și frumseța noastră și mărirea noastră s-au pustiit, și le-au spurcat pre eale neamurile.

14. Pentru ce să trăim mai mult?” Și și-au rupt Matatiia și fiii lui hainele lor și s-au îmbrăcat cu saci și au plâns foarte.

15. Și au venit cei trimiși de la împăratul, carii silea pre cei din Modin, cetatea, să părăsească pre Dumnezeu și să jertvească.

16. Și mulți din Israil au mers la ei; iară Matatiia și fiii lui s-au adus.

17. Și, răspunzind cei de la împăratul, au zis lui Matatiia, zicând: „Boiaru mare ești și mărit în cetatea aceasta și întărit cu fii și cu frați.

18. Acum, dară, vino întâiu și fă porunca împăratului, precum au făcut toate neamurile și bărbații lui Iuda, cei ce au rămas în Ierusalim, și vei fi tu și casa ta dintru priiatinii împăratului. Și tu și fiii tăi, bărbați, mări cu argint și cu aur și cu daruri multe”.

19. Și au răspuns Matatiia și au zis cu glas mare: „Măcar de și toate neamurile împărăției și ceale din casa împăratului vor asculta de el și să vor depărta fieștecarele de la închinăciunea părinților săi și au ascultat de poruncile lui,

20. Iară eu și feciorii miei și frații miei vom umbla întru așezământul legii părinților noștri.

21. Milostiv fie noao, ca să nu lăsăm leagea și îndreptările Lui.

22. De cuvintele împăratului nu vom asculta, ca să treacem slujba noastră la dreapta au la stânga”.

23. Și, după ce au încetat a grăi cuvintele aceastea, au venit un bărbat jidov înaintea tuturor, să jertvească în capiștea cea din Modin, după porunca împăratului.

24. Și au văzut Matatiia și s-au aprins de râvnă și s-au cutremurat răunchii lui și s-au aprins de mânie după judecată, și, alergând, l-au junghiat pre el pre jertvenic.

25. Și pre omul împăratului, carele silea să jertvească, l-au omorât întru aceeași vreme, și jertvenicul l-au stricat.

Nume. 25, 7 26. Și s-au aprins de râvna legii, precum au făcut Finees lui Zamvri, feciorului lui Salom.

13 27. Și au strigat Matatiia în cetate cu glas mare, zicând: „Tot cel ce are râvna legii și să ține de legătură să vie după mine”.

Psalm 110, 1 28. Și au fugit el și fiii lui la munți, și au lăsat toate câte au avut în cetate.

29. Atunci, s-au pogorât mulți, căutând dreptate și judecată în pustie,

30. Să șează acolo ei și fiii lor și muierile lor și dobitoacele lor, pentru că s-au înmulțit preste ei răutățile.

31. Și s-au spus oamenilor împăratului și ostașilor, carii era în Ierusalim, cetatea lui David, că s-au dus oamenii carii nu țin porunca împăratului în locuri ascunse, în pustie.

32. Și au alergat după ei mulți și, ajungându-i, au tăbărât asupra lor și au făcut asupra lor războiu în zioa sâmbetelor.

33. Și au zis cătră ei: „Ajungă-vă până acuma. Ieșiți și faceți după cuvântul împăratului și veți trăi”.

34. Iară ei au zis: „Nu vom ieși, nici vom face cuvântul împăratului, ca să spurcăm zioa sâmbetii”.

35. Și au sârguit asupra lor cu războiu.

36. Ci nu le-au răspuns lor, nici puiatră n-au aruncat asupra lor, nici au astupat ascunsurile, zicând:

37. „Să murim toți întru nevinovăția noastră, și va mărturisi pentru noi ceriul și pământul, că fără de judecată ne puiardeți pre noi”.

38. Și s-au sculat cu războiu asupra lor sâmbăta, și au murit ei și muierile lor și fiii lor și dobitoacele lor, ca la o mie de suflete de oameni.

39. Și au înțeles Matatiia și priiatinii lui și au plâns pentru ei foarte.

40. Și au zis om cătră deaproapele său: „De vom face toți cum au făcut frații noștri și nu vom da războiu asupra neamurilor acestora, pentru sufletele și dreptățile noastre, acum, cât mai curând, ne vor puiarde de pre pământ”.

41. Și s-au sfătuit în zioa aceea, zicând: „Tot omul carele va veni asupra noastră cu războiu sâmbăta, să dăm războiu asupra lui și să nu murim toți, precum au murit frații noștri, în ascunsuri”.

42. Atunci, s-au strâns la ei adunarea asideilor, tari la putere, din Israil, tot cel ce voia leagea.

43. Și toți cei ce fugea de reale s-au adaos la ei și s-au făcut lor spre întărire.

44. Și au adunat oaste și au bătut pre cei păcătoși cu mâniia sa, și pre bărbații cei fără de leage, cu urgiia sa, și cei rămași au fugit la neamuri, să scape.

45. Și au încungiurat Matatiia și priiatinii lui și au stricat jertvenicele lor.

46. Și au tăiat împregiur pre pruncii cei netăiați împregiur, câți au aflat în hotarale lui Israil, cu tărie.

47. Și au gonit pre fiii trufiei și s-au sporit lucrul în mâinile lor.

48. Și au scos leagea din mâinile neamurilor și din mâinile împăraților, și n-au dat corn păcătosului.

49. Și s-au apropiat zilele lui Matatie să moară și au zis fiilor săi: „Acum s-au întărit trufiia și certarea și vremea sfârșitului și urgiia mâniei.

50. Acum, dară, fiilor, râvnitori fiți legii și dați sufletele voastre pentru legătura părinților noștri.

51. Aduceți-vă aminte de lucrurile părinților noștri, care le-au făcut întru neamurile sale, și veți lua mărime mare și nume veacinic.

52.* Avraam au nu întru ispită s-au aflat credincios și s-au socotit lui spre dreptate?

53.* Iosif, în vremea năcazului său, au păzit porunca și s-au făcut domn Eghiptului.

*Face. 22, 2

*Face. 41, 40

- *Nume. 54.* Finees, tatăl nostru, au râvnit râvnirea 25, 12 și au luat legătura preoției ceii veacnice.
- *Isus N. 55.* Iisus, plinind cuvântul, s-au făcut 1, 2 judecătoriu în Israil.
- *Isus N. 56.* Halev, pentru că au mărturisit întru 14, 14 adunare, au luat moștenirea pământului.
- *2 Împă. 57.* David, cu mila lui, au moștenit scaonul 2, 4 împărăției, în veacul veacului.
- *4 Împă. 58.* Ilie, râvnind râvna legii, s-au luat în sus 2, 11 până în ceriu.
- *Prun. 59.* Ananie, Azarie, Misail, crezind, s-au 26 mântuit din para focului.
- *Danii. 60.* Daniil, întru nevinovăția sa, s-au mântuit 6, 22 din gurile leilor.
61. Și așa socotiți întru fieștecare neam că toți cei ce nădăduiesc într-Însul nu vor slăbi.
62. Și de cuvintele omului păcătos să nu vă teameți, că mărirea lui e gunoiu și viermi.
63. Astăzi să înalță și mâne nu să va afla, că s-au întors în țărâna sa și gândirea lui au perit.
64. Drept aceea, voi, fiilor, întăriți-vă și vă îmbărbătați în lege, că într-înșea vă veți mări.
65. Și, iată, Simeon, fratele vostru, știu că om de sfat este, de el să ascultați în toate zilele. Acesta va fi voao în loc de tată.
66. Și Iuda Macaveul, carele este cu putere tare din tinerețele sale, acesta va fi căpetenie oastei, ca să faceți războiu asupra noroadelor.
67. Și voi aduceți la voi pre toți făcătorii legii și izbândiți izbânda norodului vostru.
68. Răsplățiți răsplătire neamurilor și luați aminte la poruncile legii”.
69. Și bine i-au cuvântat pre ei și s-au adaos la părinții săi și au murit în anul o sută patruzeci și șase.
70. Și l-au îngropat pre el fiii lui în mormânturile părinților săi, în Modin, și l-au plâns pre el tot Israilul plângere mare.

CAP 3

Doao războaie, a Iudii Macaveiu cu Apolonie și cu Siron, povățuitorii lui Antioh.

1. i s-au sculat Iuda, carele s-au chemat Macaveiu, fiul lui, în locul lui.
2. Și, ajutându-i toți frații lui și toți câți să lipisă de tatăl lui, au bătut războiul lui Israil, cu veselie.
3. Și au făcut mărire norodului său și s-au îmbrăcat cu zauo, ca un uriaș, și s-au încins cu armele sale ceale de războiu și au întărit războaie, apărând tabăra cu sabie.
4. Și s-au asemănat leului, întru lucrurile sale, și ca un puiu de leu, răgnind la vânat.
5. Și au gonit pre cei fără de lege, certându-i, și pre cei ce turbura pre norodul său i-au ars cu foc.
6. Și s-au tras toți cei fără de lege de frica lor și toți lucrătorii fărădelegii împreună s-au turburat și s-au sporit mântuirea în mâna lui.

7. Și au amărât împărați mulți și au veselit pre Iacov cu faptele sale, și până în veac pomenirea lui, întru binecuvântare.

8. Și trecând prin cetățile Iudei, au pierdut pre cei necredincioși dintr-însele și au întors mâniia de cătră Israil.

9. Și s-au vestit până la marginile pământului și au adunat pre cei ce pieria.

10. Și au adunat Apolonie neamuri și de la Samariia puteare mare, ca să dea războiu asupra lui Israil.

11. Și au înțeles Iuda și au ieșit înaintea lui, și l-au bătut pre el și l-au omorât, și mulți au căzut răniți, iară ceialalți au fugit.

12. Și au luat prăzile lor și sabiia lui Apolonie o au luat Iuda, și cu aceea au făcut războiu în toate zilele.

13. Și, auzind Siron, mai-marele puterii Siriei, că au strâns Iuda adunare și ceata credincioșilor cu sine și acelor ce ies la războiu, au zis:

14. „Face-voiu mie nume și mă voiu mări întru împărăție și voiu bate pre Iuda și pre cei ce sânt cu el și pre cei ce nu ascultă de cuvântul împăratului”.

15. Și au adaos a să sui; și s-au suit cu el tabăra necuraților, cea tare, ca să-i ajute lui și să facă izbândă asupra fiilor lui Israil.

16. Și când s-au apropiat, la suirea Vetorului, au ieșit Iuda înaintea lui cu puțin.

17. Și, văzind că vine tabăra întru întimpinarea lor, au zis cătră Iuda: „Cum noi, puțin, vom putea să dăm războiu asupra atâta mulțime tare? Și noi am slăbit, ajunând astăzi”.

18. Și au zis Iuda: „Lezne este a să închide mulți în mâinile celor puțin și nu este osibire înaintea Dumnezeului ceriului a mântui cu mulți, au cu puțin.”

19. Că nu întru mulțimea oastei este biruința războiului, ci din ceriu este putearea.

20. Aceia vin asupra noastră cu sumeție multă și cu fărădelege, ca să ne piarză pre noi și pre muierile noastre și pre fiii noștri, ca să ne prade pre noi.

21. Iară noi ne războim pentru sufletele noastre și pentru legile noastre.

22. Și însuși Domnul va zdrobi pre ei de cătră fața voastră și voi nu vă veți teame de ei”.

23. Și, după ce au încetat a grăi, au sărit asupra lor fără de veaste și s-au surpat Siron și tabăra lui, înaintea lui.

24. Și i-au gonit pre ei la pogorâșul Vetorului, până la câmp, și au căzut dintru ei ca vro opt sute de bărbați, iară ceialalți au fugit la pământul Filistimului.

25. Și au început frica lui Iuda și a fraților lui și spaima a cădea preste neamurile ceale dimpregiurul lor.

26. Și au ajuns până la împăratul numele lui, și de războaiele lui Iuda vorbea toate neamurile.

27. Iară după ce au auzit Antioh împărat cuvintele acestea, s-au mâniat cu iuțime și, trimițând, au adunat toate oștile împărăției sale, tabără mare foarte.

28. Și, deschizind cămara sa, au dat lefi ostașilor lui pre un an și le-au poruncit lor într-un an să fie gata la toată treaba.

29. Iară deaca au văzut că s-au sfârșit argintul din vistierii și birurile țării sânt puține pentru împărechiiarea și rana ce au făcut pre pământ, stricând legile care au fost din zilele ceale dintâiu,

30. Și s-au temut ca nu cumva să nu aibă, ca o dată, și a doao oară cheltuiale și daruri, carele dădusă mai înainte cu mână largă, cât au întrecut cu dăruirea pre toți împărații cei ce au fost mai înainte de el.

31. Și să îndoia cu sufletul său foarte, și s-au sfătuit să meargă la Persida și să ia dăjdile țărilor și să adune argint mult.

32. Și au lăsat pre Lisiia, om mărit și de neam împărătesc, mai-mare preste lucrurile împăratului, de la râul Efratului până la hotarale Eghiptului.

33. Și să crească pre Antioh, fiul lui, până să va întoarce el.

34. Și i-au dat lui jumătate din oști și elefanți, și i-au poruncit lui despre toate lucrurile care au voit, și de lăcuitorii Iudeii și ai Ierusalimului.

35. Ca să trimiță asupra lor oaste, să străce și să rădice țăria lui Israil, și rămășița Ierusalimului, și să piază pomenirea lor, din loc.

36. Și să așeze oameni de alt neam în toate hotarale lor și să le dea cu soarte pământul lor.

37. Iară împăratul au luat ceaealaltă jumătate de oști, care rămăsease, și s-au sculat de la Antiohiia, din cetatea împărăției sale, în anul o sută patruzeci și șapte.

38. Și au trecut apa Efratului și mergea prin țările ceale de sus, și au ales Lisia pre Ptolomeu, fiul lui Dorimen, și pre Nicanor și pre Gorghie, bărbați tari, din priiatinii împăratului.

39. Și au trimis cu ei patruzeci de mii de bărbați și șapte mii de călăreți, ca să vie în pământul Iudei și să-l strice de tot, după cuvântul împăratului.

40. Și s-au sculat cu toată putearea lor și au venit și au tăbărât aproape de Emaum, în pământul câmpiei.

41. Și au auzit neguțătorii țării numele lor, și au luat argint și aur mult foarte și slugi, și au venit la tabără, ca să ia pre fiii lui Israil robi.

42. Și s-au adaos la el putearea Siriei și a pământului celor de alt neam.

43. Și au văzut Iuda și frații lui că s-au înmulțit răutățile și oștile tăbărăsc în hotarale lor, și au înțeles de cuvintele împăratului, care au poruncit să facă

norodului spre piardere și spre perire.

44. Și au zis fieștecarele cătră deaproapele său: „Să rădicăm surparea norodului nostru și să dăm războiu pentru norodul nostru și pentru ceale sfinte”.

45. Și s-au strâns adunarea, ca să fie gata la războiu și ca să se roage și să ceară milă și îndurări.

46. Și Ierusalimul era nelăcuit, ca o pustie; nu era cine să între și cine să iasă din cei născuți a lui; și sfințeniia călcată de fiii celor de neam străin, și coșteiu era sălașul neamurilor; și s-au luat bucuriia de la Iacov și s-au sfârșit fluiera și alăuta.

47. Și s-au adunat și au venit la Masifa, în preajma Ierusalimului, că locul rugăciunii lui Israil, mai înainte, era la Masifa.

48. Și au postit în zioa aceea și s-au îmbrăcat cu saci, și cenușe au pus pre capetele sale și și-au rupt hainele sale.

49. Și au întins cărțile legii, de care cerca neamurile, ca să se scrie într-însele chipurile idolilor săi.

50. Și au adus hainele preoțești și ceale întâiu născute și zăciualele, și au pus înainte pre nazareii cei ce plinisă zilele sale.

51. Și au strigat cu glas mare la ceriu, zicând: „Ce vom face acestora și unde vom duce pre ei?”

52. Și sfințele Tale s-au călcat și s-au spurcat, și preoții Tăi în plângere și în smerire.

53. Și, iată, neamurile s-au adunat asupra noastră, ca să ne piarză pre noi; Tu știi ceale ce gândesc ei asupra noastră.

54. Cum vom putea sta împotriva feții lor, de nu ne vei ajuta Tu noao?” Și au trimbitat cu trimbițele și au strigat cu glas mare.

55. Și, după aceasta, au pus Iuda povățuitori norodului, preste mii și preste sute, și preste cincizeci și preste zece.

56.* Și au zis celor ce zidea case și celor ce-și logodisă muieri și sădisă vii și celor fricoși să se întoarcă fieștecarele la casa sa, după leage. *2 Leage 20, 5 Jude. 7, 3

57. Și au purces tabăra și au tăbărât la amiază a Emaumului.

58. Și au zis Iuda: „Încingeți-vă și vă faceți fii tari, și fiți gata pre dimineață, ca să dați războiu asupra neamurilor acestora, care s-au adunat împotriva noastră ca să ne piarză pre noi și sfințele noastre.

59. Că mai bine easte să murim noi în războiu, decât să vedem răutățile neamului nostru și ale sfințelor.

60. Iară precum va fi voia în ceriu, așa să fie”.

CAP 4

Alte doao războaie a lui Iuda Macaveiu împotriva lui Gorghie și Lisie, și biruințele lui. Curățirea besearicii.

1. i au luat Gorghie cinci mii de bărbați și o mie de călăreți aleși, și au purces tabăra noaptea.

2. Ca să năvălească asupra taberii ji-

dovilor și să-i lovească pre ei fără de veaste, și fiii marginii era lui povățuitori.

3. Și auzind Iuda, s-au sculat el și cei putearnici, ca să lovească oastea împăratului, cea din Emaum,

4. Că încă era răsipită oastea din tabără.

5. Și au venit Gorghie la tabăra Iudei noaptea și pre nimene nu au aflat, și i-au căutat pre ei în munți, că zicea: „Fug aceștia de noi”.

6. Și, o dată cu zioa, s-au ivit Iuda în câmp, cu trei mii de bărbați, însă platoșe și sabii nu avea, precum le era voia.

7. Și, văzind tabăra neamurilor tare și înzăoată, și călărime împregiurului ei, și aceștia învățați la războiu,

8. Și au zis Iuda bărbaților, celor ce era cu el: „Nu vă teameți de mulțimea lor, și de năvala lor nu vă înfricoșați.

^{*Ieșire} 9.* Aduceți-vă aminte cum s-au mântuit 14, 9 părinții noștri la Marea Roșie, când i-au gonit pre ei Faraon cu putere.

10. Și acum să strigăm la ceriu, că doară Să va milostivi spre noi și-Și va aduce aminte de legătura părinților noștri și va zdrobi tabăra aceasta, astăzi, înaintea feții noastre.

11. Și vor cunoaște toate neamurile că este Cel ce mântuiaște și izbăveaște pre Israil”.

12. Și au rădicat cei de alt neam ochii săi și i-au văzut pre ei venind înainte și au ieșit din tabără la războiu.

13. Și au trâmbitat cei ce era cu Iuda și s-au lovit și s-au surpat neamurile și au fugit la câmp; iară cei dindărăpt, toți au căzut în sabie.

14. Și i-au gonit pre ei până la Gamron (a), și până la Câmpii Idumeii și a Azotului și a Iamniei.

15. Și căzură dintr-înșii ca la trei mii de bărbați.

16. Și s-au întors Iuda și oastea lui de la gonirea lor,

17. Și au zis cătră norod: „Să nu poftiți prăzile, că războiul este în preajma noastră, și Gorghie și oastea lui în munte, aproape de noi.

18. Ci stați acum asupra vrăjmașilor noștri și dați războiu lor, și după aceea veți lua prăzile lor cu îndrăzneală”.

19. Și, încă grăind Iuda acestea, s-au ivit o parte oarecare, privind din munte.

20. Și au văzut că s-au înfrânt. Și cei ce sânt cu Iuda au aprins tabăra, că fumul care să vedea arăta ce s-au făcut.

21. Și ei, văzind acestea, s-au înfricoșeat foarte. Și, văzind și tabăra lui Iuda la câmp gata de războiu,

22. Au fugit toți la pământul celor de alt neam.

23. Și s-au întors Iuda să prade tabăra, și au luat aur mult și argint și vânăt și mohorât de la mare, și avuție mare.

14. (a) Sau: Asarimot.

24. Și, întorcându-să, au lăudat și bine au cuvântat pre Dumnezeuul ceriului, că e bun, că în veac e mila Lui.

25. Și s-au făcut mântuire mare lui Israil în zioa aceea.

26. Iară câți au scăpat din cei de alt neam, mergând, au spus lui Lisie toate câte s-au întâmplat.

27. Iară el, auzind, s-au turburat și s-au mahnit, că nu s-au făcut lui Israil ceale ce au voit el și nu s-au întâmplat ceale ce i-au poruncit lui împăratul.

28. Iară în anul viitoriu au gătit Lisia bărbați aleși, șesezeci de mii, și cinci mii de călăreți, ca să bată Ierusalimul.

29. Și au venit la Idumea și au tăbărât la Vetsura și au ieșit înaintea lor Iuda, cu zece mii de bărbați.

30. Și, văzind tabăra lor tare, s-au rugat, zicând: „Bine ești cuvântat, Mântuitoriu lui Israil, Cel ce ai zdrobit pornirea celui putearnic, prin mâna robului Tău, David,* și ai dat tabăra 14, 12 celor de alt neam în mâinile lui Ionatan, fiului lui Saul, și a purtătoriuului lui de arme.

31. Închide tabăra aceasta în mâna norodului Tău, Israil, și să se rușineaze cu puterea și cu călărimea lor.

32. Dă-le lor spaimă și topeaște îndrăznirea puterii lor, și să se clătească cu zdrobirea lor.

33. Oborî-i pre ei cu sabiia celor ce Te iubesc, și să Te laude pre Tine toți cei ce știu numele Tău, cu cântări!”

34. Și s-au lovit unii cu alții și au căzut din tabăra lui Lisie ca la vro cinci mii de oameni, și au căzut înaintea lor.

35. Și văzind Lisie înfrângerea ce s-au făcut a taberii sale și îndrăznirea Iudei, și cum că sânt gata au a trăi, au a muri vitejeaște, s-au dus la Antiohiia și au adunat străini și, înmulțind oastea cea făcută, socotea iarăși să vie în Iudeea.

36. Și au zis Iuda și frații lui: „Iată, s-au zdrobit vrăjmașii noștri, să ne suim să curățim sfintele și să le înnoim”.

37. Și s-au adunat toată tabăra și s-au suit în Muntele Sionului.

38. Și au văzut sfințeniia pustiită și jertvenicul spurcat și porțile arse și în curți tufe răsărite, ca într-o pădure sau ca într-un munte, și cămările surpate.

39. Și și-au rupt hainele sale și s-au tânguit tânguire mare și au pus cenușă pre capetele sale.

40. Și au căzut cu fața la pământ și au trâmbitat cu trâmbițele seamnelor și au strigat la ceriu.

41. Atunci, au rânduit Iuda bărbați, ca să bată pre cei ce era în băști, până ce va curăți sfintele.

42. Și au ales preoți fără de prihană, voitori legii.

43. Și au curățit sfintele și au scos pietrile spurcăciunii, în loc necurat.

*1 Împă.
14, 12

44. **Și s-au sfătuit pentru jertvenicul arderii de tot, cel spurcat, ce vor face cu el.**

45. **Și le-au venit lor sfat bun, ca să-l strice, ca nu cumva să le fie lor spre ocară, că l-au fost spurcat neamurile; și au stricat jertvenicul.**

46. **Și au pus pietrele în muntele casii, în loc bun, până va veni prorocul ca să răspundă pentru eale.**

47. **Și au luat pietri întregi după leage și au zidit jertvenic nou, ca și cel mai dinainte.**

48. **Și au zidit sfintele și ceale dinlăuntrul casii și curțile (b).**

49. **Și au făcut vase sfinte noao și au băgat sfeașnicul și jertvenicul arderilor de tot și al tămâierilor și masa în besearică.**

50. **Și au tămâiat preste jertvenic și au aprins luminile ceale de pre sfeașnic și lumina în besearică.**

51. **Și au pus pre masă pâini și au întins păretare și au săvârșit toate lucrurile care le-au făcut.**

52. **Și au mânecat dimineața, în doaozeci și cinci de zile a lunii a noaoa, aceasta easte luna haselev, a anului o sută patruzeci și opt.**

53. **Și au adus jertvă după leage, preste jertvenicul arderilor de tot cel nou, carele-l făcusă.**

54. **Pre vreamea și în zioa în carea l-au spurcat pre el neamurile, întru aceea s-au înnoit cu cântări și cu alăute și cu copuze și cu chimvale.**

55. **Și au căzut tot norodul pre fața sa și s-au închinat și bine au cuvântat pre Dumnezeuul ceriului, Cel ce bine au sporit lor.**

56. **Și au făcut noirea jertvenicului, în opt zile, și au adus arderi de tot cu veselie și au jertvit jertvă de mântuire și de laudă.**

57. **Și au împodobit fața besearicii, cea dinainte, cu cununi de aur și cu păvezoare, și au înnoit porțile și camerele și le-au pus lor uși.**

58. **Și s-au făcut veselie mare întru norod, foarte, și s-au întors ocară neamurilor.**

Iezec. 10, 22 59. **Și au rânduit Iuda și frații lui, și toată adunarea lui Israil, ca să se ție zilele înnoirei jertvenicului în vremile sale, din an în an, în opt zile, de la doaozeci și cinci a lunii haselev, cu veselie și cu bucurie.**

60. **Și au zidit în vreamea aceea Muntele Sionului împregiur, cu zid înalt și cu turnuri tari, ca nu cumva, venind neamurile, să le calce, cum făcusă mai înainte.**

61. **Și au rânduit acolo oaste să-l păzască și au întărit pre el să păzască pre Vetsura, ca să aibă norodul întărire de cătră fața Idumeii.**

CAP 5

Zeace războaie a lui Iuda Macaveiu împotriva fiilor lui Isav, în Idumeea, împotriva fiilor lui Veon, împotriva

48. (b) **În cea veachie easte: și toate.**

CAP 4 ȘI 5

amoniteanilor. După aceea, trecând împotriva tirilor, sidoneanilor, tolomaideanilor și a Galileii, celor de alt neam. Și iară, împotriva lui Timoteiu, samariteanilor și palestineanilor.

1. **i au fost deaca au auzit neamurile de primpregiur, că s-au zidit jertvenicul și s-au înnoit sfințeniia ca și mai înainte, s-au mâniat foarte.**

2. **Și au sfătuit ca să piarză pre neamul lui Iacov, pre cei ce era întră ei. Și au început a omori din norod și a piiarde.**

3. **Și au dat războiu Iuda asupra fiilor lui Isav, în Idumeea, cea din Acravaptin, că încungiura pre Israil, și i-au bătut pre ei cu rană mare și i-au strâmtorit pre ei și au luat prăzile lor.**

4. **Și și-au adus aminte de răutatea fiilor lui Veon, carii era norodului spre laț și spre piiadecă, aleșuind la drumuri.**

5. **Și s-au închis de el în turnuri și au tăbărât asupra lor și i-au blăstămat pre ei și au ars turnurile cu foc, împreună cu toți cei ce era înlăuntru.**

6. **Și au trecut la fiii lui Amon și au aflat mână tare și norod mult, și pre Timoteiu povățuitorul lor.**

7. **Și au făcut asupra lor războaie multe și s-au zdrobit înaintea feții lui și i-au bătut pre ei.**

8. **Și au luat Iazirul, și featele ei, și s-au întors la Iudeea.**

9. **Și s-au adunat neamurile ceale din Galaad asupra israilteanilor, celor ce era în hotarale lor, ca să-i piarză pre ei; iară ei au fugit în cetatea Datema.**

10. **Și au trimis cărți la Iuda și la frații lui, zicând:**

11. **„Adunatu-s-au asupra noastră neamurile ceale de primpregiurul nostru, ca să ne piarză pre noi; și să gătesc să vie și mai înainte să prinză cetatea în carea am fugit; și Timoteiu povățuiaște tabăra lor.**

12. **Acum, dară, venind, scoate-ne din mâna lor, că mulți au căzut dintru noi.**

13. **Și toți frații noștri, carii era în părțile Tuvinului, s-au omorât, și au robit pre muierile lor și pre fiii lor și agonisealele lor, și au pierdut acolo, ca la o mie de bărbați”.**

14. **Încă cetindu-să cărțile, iată, alți soli au venit din Galilea, cu hainele rupte, spuind după cuvintele aceastea,**

15. **Zicând că: „S-au adunat asupra lor de la Ptolomaida și de la Tir și de la Sidon și toată Galilea celor de alt neam, ca să ne piarză pre noi”.**

16. **Și deaca au auzit Iuda și norodul cuvintele aceastea, s-au adunat adunare mare, să se sfătuiască ce vor face fraților săi, celor din nevoie, pre carii îi bătea aceia.**

17. **Și au zis Iuda lui Simon, fratelui său: „Aleage-ți ție oameni și pasă și mântuiaște**

pre frații tăi cei din Galilea, iară eu și Ionatan, fratele meu, vom merge la Galaadita”.

18. Și au lăsat pre Iosifon, fiul lui Zaharie, și pre Azariia (a), povățuitori norodului, cu cealaltă oaste în Iudea, spre pază.

19. Și le-au poruncit lor, zicând: „Fiți mai mari preste norodul acesta și să nu dați războiu asupra neamurilor, până ne vom întoarce”.

20. Și s-au împărțit lui Simon bărbați trei mii, ca să meargă la Galilea, iară lui Iuda, bărbați opt mii, ca să meargă la Galaadita.

21. Și, mergând Simon în Galilea, au făcut războaie multe asupra neamurilor. Și, zdrobindu-să neamurile dinaintea feții lui, le-au gonit pre eale până la poarta Ptolemaidei.

22. Și au căzut din neamuri, ca la vro trei mii de oameni, și au luat prăzile lor.

23. Și i-au luat pre ei din Galilea și din Arvați, cu muierile și cu pruncii lor și toate câte avea ei, și i-au adus în Iudeea, cu veselie mare.

24. Și Iuda Macaveul și Ionatan, fratele lui, au trecut Iordanul și au mers cale de trei zile în pustie.

25. Și s-au întimpinat cu navateii, carii, venind înaintea lor cu pace, au povestit lor toate câte s-au întâmplat fraților lor în Galaaditida.

26. Și cum că mulți dintru ei sânt prinși la Vosora și în Vosor, în Alemis, Hasfor, Mached și Carnaim; toate acestea sânt cetăți tari și mari.

27. Și în cealealalte cetăți ale Galaaditidei sânt prinși, și pre mâne să rânduiesc să tăbărască asupra cetăților și să le ia, și pre toți să-i piarză, într-o zi.

28. Și au întors Iuda și tabăra lui calea spre pustie la Vosora, fără de veaste, și au luat cetatea și au omorât toată partea bărbătească cu ascuțitul sabiei și au luat toate prăzile lor și o au ars pre ea, cu foc.

29. Și s-au sculat de acolo noaptea și au mers can asupra cetății.

30. Și deaca s-au făcut zis, rădicând ochii săi, iată, norod mult, nenumărat, rădica scări și unealte, ca să ia cetatea, și da războiu asupra lor.

31. Și văzind Iuda că s-au început războiul și strigarea cetății s-au suit până la ceriu, cu trâmbițe și cu glas mare, au zis bărbaților puterii:

32. „Dați războiu astăzi pentru frații voștri”.

33. Și au ieșit cu trei rânduri, pri dinapoia lor, și trâmbițară cu trâmbițele și strigară cu rugă.

34. Și au cunoscut tabăra lui Timoteiu că Macaveu easte; și au fugit de la fața lui și i-au bătut pre ei cu rană mare și au căzut dintru ei în zioa aceea ca la vro opt mii de bărbați.

35. Și, abătându-să la Masfa, au dat răz-

18. (a) În cea veachie easte: Asia.

boiu asupra ei și o au luat și au omorât toată partea bărbătească într-însa și au luat prăzile ei și o au ars cu foc.

36. De acolo purcezind, au luat Hasfonul, Machedul, Vosorul și cealelalte cetăți ale Galaaditei.

37. Și, după graiurile aceastea, au adunat Timoteiu altă tabără și au tăbărât despre fața Rafonului, dincolo de părau.

38. Și au trimis Iuda să iscodească tabăra; aceștia i-au spus lui, zicând: „Adunatu-s-au la ei toate neamurile ceale de pimpregiurul nostru, puteare multă foarte.

39. Și pre aravi i-au năimit spre ajutoriul său și sânt tăbărâți dincolo de părau, gata a veni asupra ta cu războiu”. Și au mers Iuda întru întimpinarea lor.

40. Și au zis Timoteiu căpeteniilor oștilor sale: „Când să va apropiia Iuda și tabăra lui, la păraul cel cu apă, de va trece la noi, el mai înainte, nu vom putea sta înaintea lui, că va fi mai tare decât noi.

41. Iară de să va spăimânta și va tăbărî dincolo de părau, să treacem la el și vom fi mai tari decât el”.

42. Iară deaca s-au apropiat Iuda la păraul cel cu apă, au pus pre cărturarii norodului la părau și le-au poruncit lor, zicând: „Să nu lăsați tot omul să tăbărască, ci să vie toți la războiu”.

43. Și au trecut asupra lor mai înainte, și tot norodul lui după el, și s-au înfrânt înaintea feții lui toate neamurile și, lăpădând armele sale, au fugit la capiștea cea din Carnaim.

44. Și au luat cetatea și capiștea o au ars cu foc, împreună cu toți cei ce era într-însa, și s-au înfrânt Carnaim și n-au mai putut să mai stea înaintea feții lui Iuda.

45. Și au adunat Iuda pre tot Israilul, pre cei ce era la Galaaditida, de la cel mic până la cel mare, și pre muierile lor și pre fiii lor și marfa lor, tabără mare foarte, ca să vie în pământul Iudei.

46. Și au venit până la Efron; și aceasta easte cetate mare, la întrarea ei foarte tare; nu să putea abate de la ea de-a dreapta au de-a stânga, ci trebuia a merge prin mijlocul ei.

47. Și i-au închis pre ei afară cei din cetate.

48. Și au astupat porțile cu pietri.

49. Și au trimis la ei Iuda, cu cuvinte de pace, zicând:

50. „Treace-voiu prin pământul tău, ca să ne ducem în pământul nostru, și nimene nu va face rău voao, numai cu picioarele vom trece; și nu au vrut să-i deșchiză lui.

51. Și au poruncit Iuda să strige în tabără, ca să tăbărască fieștecarele în care loc easte. Și au tăbărât bărbații puterii și au dat războiu cetății toată zioa aceea și toată noaptea și s-au dat cetatea în mâinile lui.

52. Și au pierdut toată partea bărbătească cu ascuțitul sabiei și de tot o au

stricat și au luat prăzile ei și au trecut prin cetate pre deasupra celor omorâți și au trecut Iordanul, la câmpul cel mare, despre fața Vetsanului.

53. Și era Iuda, aducând pre cei mai de pre urmă și mângâind norodul toată calea, până ce au venit în pământul Iudei.

54. Și s-au suit în Muntele Sionului, cu veselie și cu bucurie, și au adus arderi de tot, căci n-au căzut dintru ei nimene, până ce s-au întors cu pace.

55. Iară în zilele în care era Iuda și Ionatan la Galaad, și Simon, fratele lui, la Galileea, spre fața Ptolomaidei,

56. Au auzit Iosif, fiul lui Zaharie, și Azaria, mai-marii oștilor, de vitejiile și de războiul care au făcut, și au zis:

57. „Să ne facem și noi noao nume și să meargem să dăm războiu asupra neamurilor celor dimpregiurul nostru”.

58. Și au poruncit celor din oastea carea era cu ei și au mers asupra Iamniei.

59. Și au ieșit Gorghia din cetate și bărbații lui înaintea lor, la războiu.

60. Și s-au înfrânt Iosif și Azaria și s-au gonit până la hotarale Iudei și au căzut în zioa aceea, din norodul lui Israil, ca vro doao mii de bărbați, și s-au făcut înfrângere mare în norodul lui Israil.

61. Pentru că n-au ascultat de Iuda și de frații lui, gândind să facă vitejie.

62. Iară aceștia nu era din sămânța bărbaților acelora, prin a cărora mâni s-au dat mântuire lui Israil.

63. Iară bărbatul Iuda și frații lui s-au mărit foarte înaintea a tot Israilul și a tuturor neamurilor, unde să auzea numele lor,

64. Cât să aduna la ei, lăudându-i.

65. Și au ieșit Iuda și frații lui ca să bată pre fiii lui Isav, în pământul de către amiiază, și au bătut pre Hevron și featele ei și au stricat tăria ei și turnurile ei le-au ars împregiur.

66. Și s-au sculat să meargă în pământul celor de alt neam și au trecut pre la Samaria.

67. În zioa aceea, au căzut preoții cetățitor, vrând ei să facă bărbăție, ieșind ei la războiu, fără de sfat.

68. Și s-au abătut Iuda la Azot, pământul celor de alt neam, și au surpat capiștile lor și idolii cei ciopliți i-au ars cu foc și au prădat prăzile cetățitor și s-au întors la pământul Iudei.

CAP 6

Antioh Eupator, căzind în grea boală, moare fiind tare chinuit.

1. ară împăratul Antioh, umblând prin țările ceale de sus, au auzit că easte în Elimaida, la Persia, cetate mărită, cu avuție, cu argint și cu aur,

2. Și besearica cea dintr-însa, bogată foar-

te; și cum că sânt acolo acoperemânturi de aur și zale și arme, carele au fost lăsat acolo Alexandru, fiul lui Filip, împăratul machidoneanilor, carele au împărățit întâiu întră elini.

3. Și au venit, cercând să ia cetatea și să o prade, și n-au putut, că au fost înțeleși cetățeanii de cuvântul acesta.

4. Și s-au sculat asupra lui cu războiu, și au fugit și s-au dus de acolo cu întristare mare, întorcându-să la Vavilon.

5. Și au venit oarecarele, în Persida, carele i-au spus că s-au înfrânt taberile care s-au fost dus în pământul Iudei.

6. Și au mers Lisiia cu puteare tare, întâiu, și au fugit de cătră fața lor și au biruit cu arme și cu puteare și cu prăzi multe, care au luat din taberile care le-au tăiat.

7. Și au stricat urâciunea, carea au fost zidit deasupra jertvenicului în Ierusalim, și sfințeniia, ca și întâiu, o au încungiurat cu ziduri înalte și Vetsura, cetatea sa.

8. Și au fost după ce au auzit împăratul cuvintele aceastea, s-au spăimântat și s-au turburat tare, și au căzut pre pat și au căzut în boală de voie rea, căci nu s-au făcut lui precum gândea.

9. Și au fost acolo zile multe, pentru că s-au înnoit într-însul măhnire mare, și au gândit că va muri.

10. Și au chemat pre toți priiatinii săi și au zis cătră ei: „Luatu-s-au somnul de la ochii miei și mi-au scăzut inima de grijă.

11. Și am zis întră inima mea: «Până la ce năcaz am venit și fortună mare, întră carea acum sânt? Cel ce eram bun și iubit întră stăpâniia mea,

12. Iară acum îmi aduc aminte de răutățile care am făcut la Ierusalim, luând toate vasele ceale de aur și ceale de argint, care era într-însul și am trimis ca să piarză, fără de pricină, pre cei ce lăcuiesc în Iudea.

13. Cunosc eu că pentru acealea m-au aflat pre mine răutățile aceastea, și iată că pier de mare voie rea și în pământ străin»”.

14. Și au chemat pre Filip, carele era unul din priiatinii săi, și l-au pus pre el preste toată împărăția sa.

15. Și i-au dat lui stema și veșmântul său și inelul, ca să aducă pre Antioh, fiul său, și să-l crească pre el, ca să împărățască.

16. Și au murit acolo Antioh împăratul, în anul o sută patruzeci și noao.

17. Și cunoscând Lisie că au murit împăratul și au pus pre Antioh, feciorul lui, împărat în locul lui, pre carele de tinerel l-au crescut, și i-au numit numele lui Eupator.

18. Iară cei din cetate închidea pre Israil împregiurul sfintelor și căuta răutăți în toată vremea și tărie neamurilor.

19. Și au gândit Iuda să-i piarză pre ei. Și au adunat tot norodul, ca să-i încungiure pre ei,

20. Și s-au adunat împreună și i-au încungiuat pre ei, în anul o sută și cincizeci, și au făcut asupra lor stare săgetătorilor și meșteșuguri.

21. Și, ieșind unii dintr-înșii din închisoare, s-au lipit lângă ei o samă din cei necredincioși din Israil, și au mers la împăratul și au zis:

22. „Până când nu vei face judecată și vei izbândi pre frații noștri?”

23. Noao ne-au plăcut a sluji tătâne-tău și a umbla întru poruncile lui și a asculta de așezământurile lui, măcar de să înstrăina de la noi pentru aceasta cei ce sânt din norodul acesta.

24. Și, oriunde afla pre cineva dintră noi, îl omorea și moștenirile noastre le jefuia.

25. Și nu numai preste noi au întins mâna, ci și preste toate hotarile lor.

26. Și, iată, au tăbărât astăzi asupra cetății în Ierusalim, ca să-l ia, și sfințeniia și Vetsura o au întărit.

27. Și, de nu vei apuca mai înainte degrab, mai mari decât acestea vor face și nu-i vei putea birui pre ei”.

28. Și s-au mâniaat împăratul, deaca au auzit, și au adunat pre toți priiatinii săi, căpeteniile puterii sale și pre cei ce era preste călărime.

29. Și de la alți împărați și de la ostroavele mărilor au venit la el oști năimite.

30. Și au fost numărul puterii lui o sută de mii de pedestri și doaozeci de mii de călărași și treizeci și doi de elefanți învățați la războiu.

31. Și au venit prin Idumeea și au tăbărât asupra Vetsurii și au dat războiu în multe zile și au făcut meșteșuguri, și ieșiră și le arsă pre eale cu foc, și au dat războiu bărbătește.

32. Și s-au sculat Iuda de la cetate și au tăbărât la Vetzaharia, în preajma taberii împăratului.

33. Și, sculându-să împăratul de dimineață, au rădicat tabăra și au pornit spre calea Vetzahariei, și s-au împărțit oștile la războiu și au trâmbițat cu trâmbițele.

34. Și elefanților le-au arătat sânge de strugur și de mure, ca să-i agerească la războiu.

35. Și au împărțit fierile în rânduri și au pus lângă fieștecarea elefant o mie de bărbați înzăoați cu lanțuri și coifuri de aramă preste capetele lor, și cinci sute de călăreți aleși era rânduiți la fieștecarea fiară.

36. Aceștia, mai înainte de vreme, oriunde era fiara era și ei, și oriunde mergea, mergea cu ea și nu să despărțea de ea.

37. Și turnuri de lemn țapene era preste eale și acoperea pre fieștecarea fiară, încinsă preste ea cu unealte, și, preste fieștecarea, treizeci și doi de bărbați, carii da războiul de preste ei, și indiianul ei.

38. Și ceaealaltă călărime, dincoace și

dincolo, o au așezat de amândoaș părțile taberii, clătindu-să și astupându-să în văi.

39. Și, când strălucea soarele preste scuturile ceale de aur, sclipea munții de eale și strălucea ca făcliile aprinse.

40. Și s-au întins o parte din tabăra împăratului preste munții cei înalți, iară alta preste locurile ceale de jos, și mergea cu pază și cu rânduială.

41. Și să cutremura toți cei ce auzea glasul mulțimei lor, și pășirea mulțimei și lovirea armelor, că era tabăra mare foarte și tare.

42. Și s-au apropiat Iuda și tabăra lui la războiu și au căzut din tabăra împăratului șease sute de bărbați.

43. Și au văzut Eleazar Avaronul o fiară dintră ceaealalte, înzoată cu zauo împărătească, și era mai înaltă decât toate fierile, și i s-au părut că întru aceaea este împăratul.

44. Și s-au dat pre sine, ca să mântuiască pre norodul său și să-și câștige șie nume veacinic.

45. Și alergând la ea cu îndrăzneală în mijlocul rândului, și omorea de-a dreapta și de-a stânga și cădea de la el, încoace și încoalea.

46. Și s-au vârât supt elefant și s-au pus supt el și l-au omorât pre el; și au căzut pre pământ deasupra lui și au murit acolo.

47. Și, văzind putearea împăratului și năvălirea oștilor, s-au abătut de la ei.

48. Iară cei din tabăra împăratului s-au suit asupra lor la Ierusalim, și au tăbărât împăratul la Iudea și la Muntele Sionului.

49. Și au făcut pace cu cei din Vetsura și au ieșit din cetate, că nu le era lor acolo hrană, ca să se închiză într-înșea, că sâmbătă era pământului aceluia.

50. Și au luat împăratul Vetsura și au pus acolo pază, ca să o păzască pre ea.

51. Și au tăbărât asupra sfințeniei zile multe, și au făcut acolo stări săgetătorilor și mahini și aruncătoare de foc și zvrălitoare de pietri și scorpidii, ca să zvrălească săgeți și praștii.

52. Și au făcut și ei mahini împotriva mahinilor lor, și au dat războiu zile multe.

53. Și bucate nu era în vase, pentru că era anul al șeaptelea, și cei ce au scăpat în Iudea de la neamuri au mâncat rămășița punerii.

54. Și au rămas întru ceale sfinte bărbați puțini, că i-au biruit pre ei foamea și s-au răsipit fieștecarele la locul său.

55. Și au auzit Lisia cum că Filip, pre carele l-au fost pus împăratul Antioh, încă fiind viu, să crească pre Antioh, fiul lui, ca să-l facă împărat,

56. S-au întors de la Persida și de la Midia, și oștile împăratului ceale ce s-au fost dus cu el, și cum că cearcă să ia lucrurile,

57. S-au grăbit și s-au învitat, ca să se ducă din cetate și să zică cătră împă-

ratul și cătră povățuitorii puterii și cătră bărbați: „Ne îpuținăm în toate zilele și hrană avem puțină, iară locul unde sântem tăbărâți easte tare și sânt preste noi grijile împărăției.

58. Acum, dară, să dăm direapta oamenilor acestora și să facem pace cu ei și cu tot neamul lor.

59. Și să le așezăm lor ca să umble după legile lor ca și mai înainte, că pentru legiurile lor, care le-am râsipit, s-au mâniat și au făcut toate acestea”.

60. Și au plăcut cuvântul înaintea împăratului și a boiarilor și au trimis la ei să facă pace, și ei au priimit.

61. Și s-au jurat lor împăratul și boiarii pentru acestea și au ieșit din cetate.

62. Și au intrat împăratul în Muntele Sionului și au văzut tăriia locului și au călcat jurământul care au jurat și au poruncit și au surpat zidul împregiur.

63. Și s-au sculat degrab și s-au întors la Antiohia și au aflat pre Filip stăpânind cetatea și au dat războiu asupra lui și au luat cetatea cu sila.

CAP 7

Dimitrie, viind din Roma într-o cetate lângă mare, au împărățit, și, omorând pre Antioh și pre Lisie, pre Alchim, necredinciosul, l-au rânduit popă mare, pre care trimițându-l asupra lui Iuda și nimic putând face, trimite pre Nicanor, pre care l-au omorât Iuda.

1. **N** în anul o sută cincizeci și unul, ieșit-au Dimitrie, feciorul lui Seleuc, din Roma, și s-au suit cu oameni puțini la o cetate de lângă mare și au împărățit acolo.

2. Și au fost după ce au venit în casa împărăției părinților săi, au prins oastea pre Antioh și pre Lisie, ca să-i ducă pre ei la el.

3. Și arătându-să lui lucrul, au zis: „Nu-mi arătați fețele lor”.

4. Și i-au omorât pre ei oștile și au șezut Dimitrie în scaonul împărăției lui.

5. Și au venit la el toți bărbații cei fără de leage și necredincioși din Israil, și Alchim, povățuitorul lor, carele voia să fie preot.

6. Și au pârât pre norod cătră împăratul, zicând: „Pierdut-au Iuda și frații lui pre toți priiatinii tăi și pre noi ne-au râsipit de la neamul nostru.

7. Acum, dară, trimite un om credincios, ca mergând să vază toată perirea aceasta, carea au făcut noao și țării împăratului, și să pedepsască pre ei și pre toți cei ce le ajută lor”.

8. Și au ales împăratul pre Vachid, priiatinul împăratului, carele stăpânea dincolo de râu și era mare întru împărăție și credincios împăratului.

9. Și l-au trimis pre el și pre Alchim, necredinciosul, pre carele l-au pus preot,

CAP 6 ȘI 7

și i-au poruncit lui să facă izbândă asupra fiilor lui Israil.

10. Și au purces și au venit cu putere multă în pământul Iudei, și au trimis soli la Iuda și la frații lui, cu cuvinte de pace, cu vicleșug.

11. Ci nu au crezut cuvintelor lor, că au văzut că au venit cu putere multă.

12. Și s-au adunat la Alchim și la Vachid adunare de cărturari, să cearce ceale dreapte.

13. Și asideii era întâiu întru fiii lui Israil și cerea de la ei pace,

14. Că zicea: „Om preot, din sămânța lui Aaron, au venit cu oștile și nu ne va face strâmbătate noao”.

15. Și el au grăit cătră ei cuvinte de pace și s-au jurat lor, zicând: „Nu vom face rău voao și priiatinilor voștri”.

16. Și au crezut lui, și au prins dintru ei șezeci de bărbați și i-au omorât într-o zi, după cuvintele ceale scrise:

17.* „Trupurile cuvioșilor Tăi și sânziurile lor le-au vărsat împregiurul Ierusalimului și nu era cine să-i îngroape”.

*Psal.

78, 1

2

18. Și au căzut frica lor și cutremurul preste tot norodul, că zicea că: „Nu easte la ei adevăr și judecată, că au călcat legătura și jurământul care au jurat”.

3

19. Și au purces Vachid de la Ierusalim și au tăbărât la Vizet, și au trimis și au prins pre mulți din oamenii carii era cu el, carii de bunăvoie au venit, și pre o samă din norod, și i-au omorât pre ei și i-au aruncat într-o fântână mare.

20. Și au încredințat țara lui Alchim și au lăsat cu el oaste multă să-i ajute, și s-au dus Vachid la împăratul.

21. Și s-au nevoit Alchim, pentru arhierie.

22. Și s-au adunat la el toți cei ce turbura norodul său, și au biruit pământul Iudei și au făcut rană mare în Israil.

23. Și au văzut Iuda toată răutatea carea o au făcut Alchim și cei ce era cu el, întru fiii lui Israil, mai mult decât neamurile.

24. Și au ieșit la toate hotarile Iudeii împregiur și au făcut izbândă asupra bărbaților celor ce au fost mers de bunăvoie și au încetat a merge în țară.

25. Iară, deaca au văzut Alchim că s-au întărit Iuda și cei ce era cu el, au cunoscut că nu le va putea sta împotrivă și, întorcându-să la împăratul, i-au pârât pre ei rău.

26. Și au trimis împăratul pre Nicanor, unul din boiarii lui cei măriți, carele avea ură și vrăjmășie asupra lui Israil, și i-au poruncit lui să piază norodul.

27.* Și au venit Nicanor în Ierusalim cu oaste multă și au trimis la Iuda și la frații lui, cu vicleșug, cuvinte de pace, zicând:

*2 Mac.

15, 1

28. „Să nu fie vrajbă întră noi și întră voi, voiu veni cu oameni puțini să văz fețele voastre, cu pace”.

29. Și au venit la Iuda și s-au sărutat

unii cu alții cu pace; iară vrăjmașii era gata să răpească pre Iuda.

30. Și au cunoscut Iuda cuvântul, că cu vicleșug au venit asupra lui, și s-au temut de el și n-au vrut a vedea mai mult fața lui.

31. Și au cunoscut Nicanor că s-au descoperit sfatul lui și au ieșit întru întimpinarea lui Iuda, despre Hafarsalama, la războiu.

32. Și au căzut din cei ce era cu Nicanor ca la vro cinci sute de bărbați și au fugit în cetatea lui David.

33. Și, după cuvintele acestea, s-au suit Nicanor în Muntele Sionului, și au ieșit unii din preoți, din ceale sfinte, și din bătrânii norodului să se închine lui cu pace și să-i areate lui arderea de tot, carea să aduce pentru împăratul.

34. Iară el i-au batjocorit pre ei și i-au mâscărit și i-au spurcat pre ei, grăind cu trufie.

35. Și s-au jurat cu mânie, zicând: „De nu să va da Iuda și tabăra lui în mâinile mele acum, va fi, deaca mă voi întoarce cu pace, voi arde casa aceasta”. Și au ieșit cu mânie mare.

36. Și au intrat preoții și au stătut despre fața oltariului și a besearicii și au plâns, zicând:

37. „Tu ai ales casa aceasta să se numească numele Tău într-însa, să fie casă de rugăciune și de cearere norodului Tău.

38. Fă izbândă asupra omului acestuia și asupra taberii lui, și să cază în sabie! Adu-ți aminte de hulele lor și nu-i suferi pre ei!”

39. Și au ieșit Nicanor din Ierusalim și au tăbărât la Vetoron și l-au întâmpinat pre el putearea Siriei.

40. Iară Iuda au tăbărât în Adasa cu trei mii de bărbați; și s-au rugat Iuda, zicând:

4 Împă. 41. „Când au hulit solii cei trimiși de la
19, 35 împăratul asiriilor, ieșit-au îngerul Tău,
Tovit Doamne, și au bătut dintru ei o sută și optzeci
1, 15 și cinci de mii.

Sirah 42. Așea zdrobeaște tabăra aceasta înaintea
48, 24 noastră, astăzi, și să cunoască cei rămași că
Isaiia aceia au grăit rău asupra sfintelor Tale, și
37, 36 judecă pre el după răutatea lui”.

2 Maca. 43. Și s-au lovit taberile la războiu în 13 a
8, 19 lunii lui adar și s-au înfrânt tabăra lui Nicanor
și el întâiu au căzut în războiu.

44. Și deaca au văzut tabăra lui că au căzut Nicanor, lăpădând armele sale, au fugit.

45. Și i-au gonit pre ei, cale de o zi, de la Adasa până unde să vine la Gasira, și au trâmbitat după ei cu trâmbițele sămnărilor.

46. Și au ieșit din toate satele Iudeii de prim-pregiur, și-i bătea pre ei și, întorcându-să aceștia la aceia, au căzut toți de sabie și n-au rămas dintr-înșii nici unul.

47. Și au luat jeafurile și prăzile, și capul lui Nicanor l-au luat, și dreapta lui, carea o au întins cu trufie, o au adus și o au spânzurat la Ierusalim.

48. Și s-au bucurat norodul foarte

și au petrecut zioa aceea cu veselie mare.

49. Și au rânduit ca în tot anul să se ție zioa aceasta, a treisprăzece a lui adar.

50. Și au odihnit pământul Iudei, puțineale zile.

CAP 8

Să scriu vitejiile romanilor și, trimițind jidovii soli la Roma, fac așezământ cu romanii.

1. i au auzit Iuda de numele romanilor, că sânt puternici cu tăria și sânt voitori de bine tuturor celor ce să lipesc de ei și, cu toți carii vin la ei, fac prietenie și cum că sânt puternici cu tăria.

2. Și au spus lui războaiele lor și vitejiile care au făcut asupra Galatelor și cum i-au biruit pre ei și i-au adus supt dajde.

3. Și câte au făcut în țara Ișpaniei și au biruit băile ceale de argint și ceale de aur de acolo.

4. Și au biruit tot locul acela cu sfatul său și cu răbdarea mâniei; și locul era departe de la ei foarte; și pre împărății carii au venit asupra lor de la marginea pământului, până i-au zdrobit pre ei și i-au bătut pre ei cu rană mare, și ceialalți dau lor bir preste an.

5. Și pre Filip și pre Persea, împăratul chiteanilor, și pre cei ce s-au fost sculat asupra lor i-au zdrobit pre ei cu războiul și i-au biruit.

6. Și pre Antiohul cel Mare, împăratul Asiei, carele au mers asupra lor cu războiu, având o sută și doazeci de elefanți și călărime și cară și puteare multă foarte, și s-au biruit de ei.

7. Și pre el l-au prins viu și au făcut legătură cu ei, ca și el și cei ce vor împărăți după el să le dea lor bir mare și chizeași și așezământ.

8. Și țara indicească și Midiia și Lidiia și altele din ceale mai bune țări ale lor, luându-le de la el, le-au dat lui Evmen, împăratului.

9. Și cum că cei din Elada s-au sfătuit să meargă și să-i piarză pre ei, și ei au înțales cuvântul acesta.

10. Și au trimis asupra lor pre un povățuitoriu și au dat războiu asupra lor și au căzut dintru ei răniți mulți și pre mulți au robit, pre muierile lor și pre fiii lor, și i-au prădat pre ei și au stăpânit pământul lor și au stricat țăriile lor și i-au jefuit pre ei și i-au robit până în zioa aceasta.

11. Și cealealalte împărății și ostroave, care s-au împotivit lor, le-au stricat și le-au robit.

12. Iară cu priiatinii săi și cu cei ce să așază cu ei au păzit prieteșugul și au biruit împărățiile ceale de aproape și ceale de departe, și câți au auzit de numele lor s-au temut de ei.

13. Iară la câți vor să ajute și pre câți

vreau să aibă împărăție împărătesc, și pre carii vor îi lipsesc și s-au înălțat foarte.

14. Și întru toate acestea nimenea dintru ei n-au pus stemă și nu s-au îmbrăcat cu porfiră ca să se mărească întru ea.

15. Și și-au făcut sfat șie și în toate zilele să sfătuiască trei sute și doazeci, carii să sfătuiască pururea pentru mulțime, ca bine să-i împodobească pre ei.

16. Și-și încred stăpânirea lor unui om într-un an, carele stăpânește tot pământul lor, și toți ascultă de unul și nu easte pizmă, nici râvnire întru ei.

17. Și au ales Iuda pre Evpolemon, feciorul lui Ioan, al lui Acos, și pre Iason, feciorul lui Eleazar, și i-au trimis pre ei la Roma ca să așezeze cu ei prieteșug și însoțire.

18. Și ca să ia de la ei jugul, că au văzut că împărăția grecilor asuprește pre Israil cu robie.

19. Și au mers la Roma, iară calea era multă foarte, și au intrat la sfat și au grăit, zicând:

20. „Iuda Macaveul și frații lui și mulțimea jidovilor ne-au trimis pre noi la voi, ca să așezăm cu voi însoțire și pace și să ne scrieți pre noi întră soții și priiatini voao”.

21. Și au plăcut cuvântul înaintea lor.

22. Și acesta easte izvodul cărții, carea o au scris pre table de aramă și o au trimis la Ierusalim, să fie acolo la ei pomenire de pace și de însoțire:

23. „Bine să fie romanilor și neamului jidovesc, pre mare și pre uscat în veac, și sabiia și vrăjmașul departe să fie de la dânșii.

24. Iară de să va întâmpla războiu asupra Romii mai întâiu, sau asupra oricăruia din soții lor întru toată stăpâniia lor,

25. Să ajute neamul jidovilor, cu inimă plină, precum va arăta lor vreamea.

26. Și pre cei ce să vor bate cu ei nu-i vor ajuta nici cu bucate, nici cu arme, nici cu argint, nici cu corăbii, precum să va părea romanilor, și vor păzi pazele lor, nimica luând.

27. Și aseamenea de se va întâmpla mai înainte jidovilor războiu, vor ajuta romanii, din suflet, precum lor vreamea le va scrie.

28. Și ajutorilor nu să vor da bucate, arme, argint, corăbii, precum s-au părut romanilor, și vor păzi pazele acestea cu bună credință”.

29. După cuvintele acestea au așezat romanii cu norodul jidovesc.

30. Iară după cuvintele acestea, de vor vrea aceștia sau aceia a adaoge sau a scădea ceva, vor face după cum să vor înțeleage, și ce vor adaoge au vor scădea întărit va fi.

31. Și, pentru răutățile care le face lor împăratul Dimitrie, am scris lui, zicând: „Pentru ce ai îngreoiat jugul tău preste priiatinii noștri și soții jidovi?”

32. Deci, de să vor mai jelui înaintea noastră de tine, vom face lor judecată și vom da

războiu asupra ta și pre mare și pre uscat”.

CAP 9

Războaiele lui Iuda și moartea lui în războiu asupra lui Vakhid. Într-a cui loc urmează Ionatan și face războiu.

1. i au auzit Dimitrie că au căzut Nicanor și oastea lui în războiu, și au adaos a mai trimite pre Vakhid și pre Alchim a doao oară în pământul Iudei, și cornul cel drept cu ei.

2. Și au mers pre calea cea despre Galgala și au tăbărât la Mesalot în Arvila și o au luat pre ea și au pierdut suflete de oameni multe.

3. Și în luna dintâiu, în anul o sută cincizeci și doi, au tăbărât asupra Ierusalimului.

4. Și s-au sculat și au mers la Vereea cu doazeci de mii de bărbați și doao mii de călăreți.

5. Și Iuda era tăbărât în Eleasa, și trei mii de bărbați aleși cu el.

6. Și au văzut mulțimea oștilor că multe sânt, și s-au temut foarte, și mulți au fugit din tabără și nu au rămas dintr-înșii fără numai opt sute de bărbați.

7. Și au văzut Iuda că s-au răsipit tabăra lui, și-l grăbea războiul pre el și să sfărâma cu inima, căci nu avea vreame să-i strângă pre ei, și au slăbit.

8. Și au zis celor rămași, „Să ne sculăm și să ne suim asupra împotivnicilor noștri, dară de-i vom putea bate pre ei”.

9. Și l-au întors pre el, zicând: „Nu vom putea, ci numai să ne mântuim sufletele noastre acum, întoarce-te, că frații noștri s-au răsipit; și noi să ne batem cu aceștia? Așea puținii fiind noi”.

10. Și au zis Iuda: „Să nu-mi fie mie să fac lucrul acesta și să fug de ei, că de s-au apropiat vreamea noastră să murim vitejește pentru frații noștri și să nu lăsăm hulă măririi noastre”.

11. Și au purces oștile de unde tăbărâsă, și au stătut întru întimpinarea lor și s-au împărțit călărimea în doao părți și prăștiașii și arcașii mergea înaintea oastei, carii era mai de frunte, războinici tari toți.

12. Și Vakhid era în cornul cel drept, și s-au apropiat oștile dintru amândoao părțile și striga cu trâmbițele.

13. Și au trimbițat și cei de la Iuda cu trimbițele și s-au cutremurat pământul de glasul taberilor și s-au făcut războiu de dimineață până seara.

14. Și au văzut Iuda că Vakhid și țăriia taberii easte de-a dreapta și au venit la el toți cei tari de inimă.

15. Și s-au zdrobit cornul cel drept de la dânșii și i-au gonit dinapoi pre ei până la mägura Azotului.

16. Iară cei din cornul stâng au văzut că s-au zdrobit cornul drept și s-au întors după Iuda și după cei ce era cu el pre din dos.

17. Și s-au îngreoiat războiul și au căzut mulți răniți și din ceștia și din ceia.

18. Și Iuda au căzut, și ceilalți au fugit.

19. Și au rădicat Ionatan și Simon pre Iuda, fratele lor, și l-au îngropat pre el în mormântul părinților lui în Modiim.

20. Și l-au plâns pre el și l-au tânguit tot Israilul plângere mare și l-au jeli în multe zile și au zis:

21. „Cum au căzut cel tare, carele au mântuit pre Israil?”

22. Iară cealealalte cuvinte ale lui Iuda și războaiele și vitejiile care au făcut și mărirea lui nu s-au scris, pentru că era multe foarte.

23. Și au fost după moartea lui Iuda, s-au arătat cei fără de lege în toate hotarale lui Israil și au răsărit toți cei ce lucrează nedreptate.

24. În zilele acelea fost-au foamete mare foarte și de bunăvoie s-au dat țara împreună cu ei.

25. Și au ales Vakhid pre oamenii cei necredincioși și i-au pus pre ei domni țării.

26. Carii cerca și căuta pre priiatinii lui Iuda, și-i aducea pre ei la Vakhid, și-și izbândeau de pre dânșii și batjocorea pre ei.

27. Și s-au făcut năcaz mare în Israil, care nu s-au făcut din zioa din carea nu s-au arătat proroc întru ei.

28. Și s-au adunat toți priiatinii lui Iuda și au zis lui Ionatan:

29. „De când au murit fratele tău, Iuda, și nu easte om aseamenea lui să iasă asupra vrăjmașilor și asupra lui Vakhid și asupra celor ce pismuiesc neamului nostru.

30. Acum, dară, pre tine te-am ales astăzi, ca să fii noao căpetenie în locul lui, și povățuitoriu, ca să bați războiul nostru”.

31. Și au priimit Ionatan în vremea aceea povățuirea și s-au sculat în locul lui Iuda, fratelui său.

32. Și au înțeles Vakhid și-l căuta pre el să-l omoară.

33. Ci, înțelegând Ionatan și Simon, fratele lui, și toți cei ce era cu el, au fugit la pustiul lui Tecoe și au tăbărât la apa lacului Asfarului.

34. Și înțelegând Vakhid, în zioa simbetelor au venit el și toată oastea lui dincolo de Iordan.

35. Și Ionatan au trimis pre fratele său, carele era povățuitoriu norodului, să roage pre navatei, priiatinii săi, ca să puie la ei unealtele sale ceale multe.

36. Și au ieșit fiii lui Iamvri de la Midava și au prins pre Ioan și toate câte avea și s-au dus cu eale.

37. Și, după cuvintele acestea, s-au spus lui Ionatan și lui Simon, fratelui lui, că fiii lui Iamvri fac nuntă mare și aduc mireasă de la Nadavat, fata unui boiaru din cei mari a hananeilor, cu pompă mare.

38. Și și-au adus aminte de Ioan, fratele

său, și s-au suit și s-au ascuns supt coperișul muntelui.

39. Și, rădicându-și ochii săi, au văzut și, iată, gâlceavă și gloată și povară multă și mirele și priiatinii lui și frații lui ieșind întru întimpinarea lor cu timpene și cu muzice și cu arme multe.

40. Și s-au sculat asupra lor de unde era ascunși a lui Ionatan și i-au ucis pre ei și au căzut răniți mulți, iară carii au rămas au fugit la munte și au luat toate prăzile lor.

41. Și s-au întors nunta în plângere și glasul musicilor în jeale.

42. Și au izbândit izbândirea sângelui fratelui lor, și s-au întors la râpa Iordanului.

43. Și au auzit Vakhid și au venit în zioa simbetelor până la râpele Iordanului cu puteare multă.

44. Și au zis Ionatan celor ce era cu el: „Să ne sculăm acum și să dăm războiu pentru sufletele noastre, că nu easte astăzi ca ieri, și ca alaltaieri.

45. Că, iată, războiul easte înaintea noastră și dinapoia noastră și apa Iordanului dincoace și dincoala și mocirlă și dumbravă, și nu easte loc de-a ne abate.

46.* Acum, dară, strigați la ceriu, ca să scăpați din mâna vrăjmașilor voștri”. Și au început bătaia. *2 Para. 20, 3

47. Și au întins Ionatan mâna sa să lovească pre Vakhid, ci el s-au dat înapoi.

48. Și au sărit Ionatan și cei ce era cu el în Iordan și au înotat până de ceaea parte, iară aceia n-au trecut Iordanul după ei.

49. Și au căzut din oastea lui Vakhid în zioa aceea ca la o mie de bărbați.

50. Și s-au întors în Ierusalim și au zidit cetăți tari în Iudeea și cetatea cea din Ierihon și Emaumul și Vetonul și Vetilul și Tamnata, Faratom și Tefonul cu ziduri înalte și porți și zăvoară.

51. Și au pus pază într-însele, ca să fie cu vrăjmășie asupra lui Israil.

52. Și au întărit cetatea cea din Vetsura și Gazara și marginea, și au pus într-însele oaste și hrană de mâncare.

53. Și au luat pre fiii povățuitorilor țării zăloage și i-au pus pre ei în cetate, în Ierusalim, în pază.

54. Și în anul o sută cincizeci și trei, în luna a doao, au poruncit Alchim să surpe zidul curții ceii mai dinlăuntru a sfintelor și să strice lucrurile prorocilor, și au început a le strica.

55. În vremea aceea, s-au rănit Alchim și s-au împiedecat lucrurile lui și s-au închis gura lui și au slăvit și n-au mai putut grăi cuvânt și a porunci despre casa sa.

56. Și au murit Alchim în vremea aceea cu chin mare.

57. Și văzind Vakhid că au murit Alchim, s-au întors la împăratul și au odih-

nit pământul Iudei doi ani.

58. Și s-au sfătuit toți cei fără de lege, zicând: „Iată, Ionatan și cei ce sânt cu el cu liniște lăcuiesc fără de frică, acum, dară, să aducem pre Vakhid și-i va prinde pre toți pre ei într-o noapte”.

59. Și mergând s-au sfătuit cu el.

60. Și, sculându-să să vie cu putere multă, au trimis cărți pre ascuns la toți soții săi cei din Iudeea, ca să prinză pre Ionatan și pre cei ce sânt cu el, ci n-au putut, că s-au vădit acelora sfatul lor.

61. Ci aceia au prins din bărbații țării căpeteniile răutății ca la vro cincizeci de bărbați și i-au omorât pre ei.

62. După aceea, Ionatan și Simon și cei ce era cu el s-au dus la Vetvasi, carea era în pustie, și au zidit surpăturile ei și o au întărit.

63. Și au înțales Vakhid și au adunat toată mulțimea sa, și celor din Iudeea le-au poruncit.

64. Și, venind, au tăbărât împotriva Vetvasei și au dat războiu asupra ei zile multe și au făcut meșteșuguri.

65. Și au lăsat Ionatan pre Simon, fratele său, în cetate, și au ieșit în țară și au venit cu număr.

66. Și au bătut pre Odomir și pre frații lui și pre fiii lui Faseron în sălașurile lor, și începând a bate și a să sui cu puteri.

67. Au ieșit din cetate și Simon și cei ce era cu el și au ars meșteșugurile.

68. Și au dat războiu asupra lui Vakhid și l-au zdrobit pre el și l-au năcăjit foarte, pentru că sfatul lui și venirea lui au fost deșeartă.

69. Și s-au aprins de mânie asupra bărbaților celor fără de lege, carii i-au dat lui sfat ca să vie în țară, și au omorât pre mulți dintru ei și au făcut sfat ca să se ducă la pământul său.

70. Și au înțeles Ionatan și au trimis la el soli ca să facă pace cu el și să întoarcă lor pre cei robiți.

71. Și au priimit și au făcut după cuvintele lui, și s-au jurat lui că nu-i va mai face rău în toate zilele vieții sale.

72. Și au întors pre cei robiți, carii i-au robit mai înainte din pământul Iudei, și, înturnându-să, s-au dus în pământul său și n-au mai adaos încă a veni la hotarale lor.

73. Și au încetat sabiia din Israil și au lăcuit Ionatan în Mahmas și au început Ionatan a judeca pre norod și au pierdut pre cei necredincioși din Israil.

CAP 10

Întâmplările de la anul 153 până la anul 165 și prietenia lui Ionatan cu împăratul Alexandru.

1. i în anul o sută șezasezeci, s-au suit Alexandru, feciorul lui Antioh Epifan, și au luat Ptolomaida și l-au priimit pre el și au împărățit acolo.

CAP 9 ȘI 10

2. Și au auzit Dimitrie, împăratul, și au adunat oaste multă foarte și au ieșit întru întimpinarea lui la războiu.

3. Și au trimis Dimitrie la Ionatan cărți cu cuvinte de pace, ca să-l mărească pre el.

4. Că zicea: „Să apucăm a pune pace cu el mai înainte decât va pune el cu Alexandru împotriva noastră.

5. Că-și va aduce aminte de toate răutățile care le-am făcut asupra lui și asupra fraților lui și asupra neamului lui”.

6. Și i-au dat lui putere a strânge oaste și a face arme, ca să fie el soț lui, și pre cei ce era zălog, carii era în cetate, au zis să-i dea lui.

7. Și au venit Ionatan în Ierusalim și au cetit cărțile la auzirea a tot norodului și a celor ce era în cetate.

8. Și s-au temut cu frică mare, auzind că i-au dat lui împăratul putere să strângă oști.

9. Și cei ce era în cetate au dat lui Ionatan pre cei ce era zălog și i-au dat pre ei părinților lor.

10. Și au lăcuit Ionatan în Ierusalim și au început a zidi și a înnoi cetatea.

11. Și au zis cătră cei ce făcea lucrurile să zidească zidurile și muntele Sionului primpregiur din pietri cu patru muchi spre întărire; și au făcut așa.

12. Și au fugit cei de alt neam, carii era în cetățile care le-au fost zidit Vakhid.

13. Și au lăsat fieștecarele locul său, și s-au dus în pământul său.

14. Numai în Vetsura au rămas oarecarii din cei ce au lăsat legea și poruncile, pentru că le era lor aceasta de scăpare.

15. Și au auzit Alexandru împărat făgăduințele, câte au trimis Dimitrie lui Ionatan, și i-au povestit lui războaiele și vitejiile, care le-au făcut el și frații lui, și ostenealele care s-au ostenit.

16. Și au zis: „Au afla-vom noi un om ca acesta? Și acum să-l facem pre el priiatin și soț noao”.

17. Și au scris cărți și au trimis lui cu aceste cuvinte, zicând:

18. „Împăratul Alexandru, fratelui Ionatan, bucurie.

19. Auzit-am de tine că ești bărbat tare cu puterea și vreadnic a fi noao priiatin.

20. Și acum te-am pus astăzi pre tine să fii arhieru neamului tău și priiatin împăratului să te chemi (și i-au trimis lui porfiră și cunună de aur), ca să te unești cu noi și să ții prieteșug cu noi”.

21. Și s-au îmbrăcat Ionatan cu haina cea sfântă, în luna a șeaptea, în anul o sută șezasezeci, în sărbătoarea figerii corturilor, și au strâns oaste și au făcut arme multe.

22. Și au auzit Dimitrie cuvintele acestea și s-au întristat și au zis:

23. „Ce am făcut aceasta, de au apucat mai înainte de noi Alexandru a pune priete-

șug cu jidovii spre întărire ?

24. Scrie-voiu și eu lor cuvinte de mângăiere și de înălțime și de daruri, ca să-mi fie mie întru ajutoriu”.

25. Și au trimis lor după cuvintele acestea: „Împăratul Dimitrie, neamului iudeilor, bucurie!

26. De vream ce ați ținut legătura carea ați făcut cu noi și ați rămas în prietenia noastră și nu v-ați lipit de vrăjmașii noștri, am auzit și ne-am bucurat.

27. Și acum, rămâneți încă a ținea credința câtră noi, și vom răsplăti voao bune pentru ceale ce faceți cu noi.

28. Și vom lăsa voao care trebuie a să lăsa multe și vom da voao daruri.

29. Și acum, vă sloboz pre voi și iert pre toți jidovii de biruri și de prețul sării și de cununi.

30. Și a treia parte din sămânță și jumătate din rodurile pomilor, ce mi să cuvinea mie a lua, iert de astăzi înainte să nu să mai ia din pământul Iudei și din ceale trei ținuturi ce s-au adaos lui, din Samaritida și din Galileea, din zioa de astăzi și până în veac.

31. Și Ierusalimul să fie sfânt și slobod, și hotarale lui zeciuiialele și vămile.

32. Las și stăpânirea cetății ceii din Ierusalim și o dau arhiereului, ca să puie într-însa bărbați, pre carii va voi el, să o păzască.

33. Și pre tot sufletul jidovilor, care din pământul Iudei s-au adus robi în toată împărăția mea, îl las slobod în dar, și toți să fie slobozi de birurile lor și a dobitoacelor lor.

34. Și toate sărbătorile și sămbetele și lunile noao și zilele ceale rânduite și trei zile mai nainte de sărbătoare și trei zile după sărbătoare, toate zilele acestea să fie scutite și slobode tuturor jidovilor celor ce sânt întru împărăția mea.

35. Și nimene nu va avea putere a face ceva sau a sminti pre cineva dintru ei pentru tot lucru.

36. Și să se scrie din jidovi în oastea împăratului la treizeci de mii de bărbați, și să vor da lor lefi, cum să cuvinea la toate oștile împăratului.

37. Și să vor pune dintru ei în cetățile ceale întărite și mari ale împăratului, iară alții să vor pune preste trebile împărăției, care sânt de credință, și căpeteniile, carii vor fi preste ei, să fie dintru ei și să umble după legile sale, precum au și poruncit împăratul în pământul Iudei.

38. Și ceale trei ținuturi, care s-au adaos la Iudeea de la țara Samariei, să se adaogă la Iudeea, ca să se socotească și să fie supt unul și să nu asculte de alt stăpân, fără numai de arhiereu.

39. Ptolemaida și ținutul ei o am dat dar celor sfinți din Ierusalim, pentru cheltuiala carea să cuvinea la ceale sfinte.

40. Și eu dau pre an cincisprăzece mii de

sicli de argint din viniturile împăratului din locurile lui.

41. Și tot ce au rămas, ce n-au dat cei ce era preste vinituri în anii trecuți, de acum vor da la lucrurile casii.

42. Și afară de acestea, cinci mii de sicli de argint, carii lua din viniturile besearicii în toți anii, și aceștia să lasă, că să cad aceștia preoților celor ce slujesc.

43. Și oricine va scăpa în besearica cea din Ierusalim și în toate hotarale ei, fiind detori împărătești sau pentru orice lucru, să se sloboază și toate ceale ce sânt ale lor, întru împărăția mea.

44. Și la zidirea și la înnoirea lucrurilor sfintelor, cheltuiiale să vor da din veniturile împăratului.

45. Și la zidirea zidurilor Ierusalimului și la întărirea împregiur, cheltuială să va da din venitul împăratului, și la zidirea zidurilor celor din Iudea”.

46. Și, deaca au auzit Ionatan și norodul cuvintele acestea,* nu le-au crezut, nici le-au *Sus
7, 12
priimit, pentru că-și aducea aminte de răutatea cea mare, carea făcuse în Ierusalim și-i năcăjisă foarte.

47. Și le-au plăcut Alexandru, pentru că el au început a grăi cu ei cuvinte de pace, și i-au fost lui într-ajutoriu în toate zilele.

48. Și au adunat împăratul Alexandru oaste mare și au tăbărât împotriva lui Dimitrie.

49. Și au dat războiu acești doi împărați; și au fugit tabăra lui Dimitrie și l-au gonit pre el Alexandru și l-au biruit.

50. Și s-au întărit războiul foarte până au apus soarele, și au căzut Dimitrie în zioa aceea.

51. Și au trimis Alexandru la Ptolomeu, împăratul Eghiptului, soli, după cuvintele acestea, zicând:

52. „Fiindcă m-am înturnat la pământul împărăției mele și am șezut pre scaonul părinților miei și am dobândit împărăția și am biruit pre Dimitrie și am stăpânit țara noastră,

53. Și am făcut războiu cu el și s-au înfrânt el și tabăra lui de noi și am șezut pre scaonul împărăției lui,

54. Și acum, să așezăm întră noi prieteșug; și-mi dă pre fata ta să o iau mie muiare, și voiu fi ginere ție și voiu da ție și ei daruri vreadnice de tine”.

55. Și au răspuns Ptolomeu împărat, zicând: „Bună au fost zioa în carea te-ai întors la pământul părinților tăi și ai șezut pre scaonul împărăției lor.

56. Și acum voiu face ție ceale ce ai scris, ci vino să ne tâlnim la Ptolomaida, ca să ne vedem unul cu altul, și te voiu face ginere, precum ai zis”.

57. Și au ieșit Ptolomeu din Eghipt, el și Cleopatra, fata lui, și au venit în Ptolomaida în anul o sută șezzeci și doi.

58. Și s-au tâlnit cu Alexandru împărat și i-au dat lui pre Cleopatra, fata sa, și au făcut nunta ei la Ptolomaida, cum fac împărații, cu mărire mare.

59. Și au scris împăratul Alexandru lui Ionatan să vie întru întimpinarea lui.

60. Și au mers cu mărire la Ptolomaida și s-au întâlnit cu acei doi împărați și le-au dat lor argint și aur și priiatinilor lor daruri multe, și au aflat har înaintea lor.

61. Și s-au strâns asupra lui bărbați ucigași din Israil, oameni fără de leage, să-l pârască pre el, ci nu i-au ascultat împăratul.

62. Și au poruncit împăratul și au dezbrăcat pre Ionatan de hainele lui și l-au îmbrăcat pre el cu porfiră, și au făcut așa.

63. Și l-au pus împăratul de au șezut cu sine și au zis boiarilor săi: „Ieșiți cu el în mijlocul cetății și strigați, ca nimene să nu-l pârască pre el de nici un lucru și nimenea să nu-l supere pentru tot cuvântul”.

64. Și au fost deaca au văzut cei ce-l pârea pre el mărirea lui, precum s-au strigat și îmbrăcat cu porfiră, au fugit toți.

65. Și l-au mărit pre el împăratul și l-au scris pre el întră priiatinii cei mai de frunte, și l-au pus povățuitoriu și părtaș domnilor.

66. Și s-au întors Ionatan la Ierusalim cu pace și cu bucurie.

67. Iară în anul o sută șezesezece și cinci, au venit Dimitrie, feciorul lui Dimitrie din Crit, în pământul părinților săi.

68. Și au auzit Alexandru împărat, și s-au măhnit foarte și s-au întors la Antiohiia.

69. Și au pus Dimitrie povățuitoriu pre Apolonie, carele era preste Chilisiria, și au adunat putere mare și au tăbărât la lamniia și au trimis la Ionatan, arhiereul, zicând:

70. „Tu singur te rădici asupra noastră; și eu m-am făcut de răs și de batjocură pentru tine, și pentru ce faci tu putere asupra noastră în munți?”

71. Acum, dară, de nădăjduiești în puterile tale, pogoară-te la noi la câmp și să ne batem amândoi acolo, că cu mine easte puterea cetăților.

72. Întreabă și înțeleage cine sânt eu și ceialalți, carii ajută noao? Și zic că nu pot să stea picioarele voastre de cătră fața noastră, că de doao ori s-au înfrânt părinții tăi în pământul lor.

73. Și acum, nu vei putea sta înaintea călărimei și a unei puteri ca aceasta la câmp, unde nu easte piază nici petricică, nici loc de fugă”.

74. Și deaca au auzit Ionatan cuvintele lui Apolonie, s-au pornit cu cugetul și au ales zeace mii de bărbați și au ieșit din Ierusalim, și l-au întimpinat Simon, fratele lui, spre ajutoriu lui.

75. Și au tăbărât la Iopi și l-au închis pre el afară de cetate, că paza lui Apolonie

era la Iopi, și au dat războiu asupra ei.

76. Și, temându-să cei din cetate, i-au deschis lui și au stăpânit Ionatan Iopi.

77. Și au auzit Apolonie și au tăbărât aproape cu trei mii de călăreți și cu putere multă, și au mers la Azot, ca cum ar călători, și împreună au ieșit la câmp, că avea el mulțime de călăreți și nădăjduia într-înșii.

78. Și au alergat Ionatan dinapoia lui la Azot și s-au lovit taberile dinapoia lui la războiu.

79. Și au lăsat Apolonie o mie de călăreți ascunși dinapoia lor.

80. Și au cunoscut Ionatan că sânt aleșuri dinapoia sa și au încunjurat tabăra lui și au aruncat săgeți asupra norodului de dimineața până seara.

81. Iară norodul sta, precum i-au fost poruncit Ionatan, și s-au ostenit călăreții lor.

82. Și au tras Simon puterea sa și s-au lovit cu mulțimea, pentru că călărimea să ostenisă, și i-au zdrobit pre ei și au fugit.

83. Și călărimea s-au răsipit prin câmp și au fugit la Azot și au intrat în Vitdagon, capiștea lor, ca să scape.

84. Și au aprins Ionatan Azotul și cetățile ceale dimpregiurului lui, și au luat prăzile lor și besearica lui Dagon, și pre toți cei ce au fugit într-înșii i-au ars cu foc.

85. Și au fost cei ce au căzut de sabie împreună cu cei ce s-au ars ca la opt mii de bărbați.

86. Și s-au sculat Ionatan de acolo și au tăbărât la Ascalon și au ieșit cei din cetate înaintea lui cu mărire mare.

87. Și s-au înturnat Ionatan la Ierusalim cu cei ce era cu el, având prăzi multe.

88. Și au fost deaca au auzit împăratul Alexandru cuvintele acestea, au adaos a mări pre Ionatan.

89. Și i-au trimis copce de aur, precum easte obiceiul a să da rudelor împăraților, și i-au dat lui Acaronul și toate hotarile lui să-i fie moșie.

CAP 11

Alexandru, războindu-să, să învinge și, fugind, să omoară în Araviia și împărățește Dimitrie. Ionatan dobândește mare cinste înaintea împăratului Dimitrie, și pre acesta îl mântuiește din primejdie. Multe războaie și primejdii a lui Ionatan.

1. ară împăratul Eghiptului au adunat puteri multe, ca năsipul de pre țermurile mării, și corăbii multe, și au cercat să ia împărăția lui Alexandru cu vicleșug, și să o adaogă la împărăția sa.

2. Și au ieșit în Siria cu cuvinte de pace, și cei din cetăți deschidea lui și ieșea înainte, că era porunca împăratului Alexandru să iasă înaintea lui, pentru că acela era lui socru.

3. Iară Ptolomeu, deacă întra în cetăți, punea pază de ostași în fieștecarea cetate.

4. Și când s-au apropiat la Azot, i-au arătat lui besearica lui Dagon arsă și Azotul și ceale de primpregiurul lui stricate, și trupurile lăpădate și pre cei arși, pre carii i-au ars în războiu, că era făcute grămezi de ei în calea lui.

5. Și spusă împăratului ceale ce au făcut Ionatan, ca să-l vinovățască pre el, și au tăcut împăratul.

6. Și au întimpinat Ionatan pre împăratul în Iopi cu mărire și s-au închinat unul altuia și au dormit acolo.

7. Și au mers Ionatan cu împăratul până la râul ce să chiiamă Elevter, și s-au întors în Ierusalim.

8. Iară împăratul Ptolomeiu, supuind și cetățile ceale de pre lângă mare până la Seleuchiia cea de lângă mare, cugeta asupra lui Alexandru sfaturi reale.

9. Și au trimis soli la Dimitrie împăratul, zicând: „Vino să punem întră noi legătură, și voi da ție pre fata mea, carea o ține Alexandru, și vei împărăți împărăția tătâne-tău.

10. Că-mi pare rău că i-am dat lui fata mea, că m-au căutat să mă omoară”.

11. Și au grăit rău asupra lui, pentru că poftea el împărăția lui.

12. Și, luându-și fata, o au dat lui Dimitrie și s-au înstrăinat de cătră Alexandru și s-au vădit vrăjmășiia lor.

13. Și au intrat Ptolomeiu în Antiohiia și au pus doao steme pre capul său, a Asiei și a Eghiptului.

14. Iară împăratul Alexandru era în Chilichiia în vremile acealea, că nu vrea să rămâie supt ascultarea lui cei din locurile acealea.

15. Și au auzit Alexandru și au venit asupra lui cu războiu, și au ieșit Ptolomeiu și l-au întimpinat pre el cu mână tare și l-au înfrânt pre el.

16. Și au fugit Alexandru la Araviia, ca să se acopere acolo, iară împăratul Ptolomeiu s-au înălțat.

17. Și au luat Zavdiil Arapul capul lui Alexandru și l-au trimis lui Ptolomeiu.

18. Și împăratul Ptolomeiu au murit a treia zi, și cei ce era în cetăți au perit de cei ce era într-însele.

19. Și au împărățit Dimitrie în anul o sută șezzeci și șapte.

20. În zilele acealea, adunat-au Ionatan pre cei din Iudeea, ca să bată cetatea cea din Ierusalim, și au făcut asupra ei mahini multe.

21. Și au mers oarecarii bărbați fără de lege, carii urea pre neamul său, la împăratul, și i-au spus lui că Ionatan șeade cu oaste împregiurul cetății.

22. Iară el, auzind, s-au mâniat, și îndată purcezind au venit la Ptolomaida și au scris lui Ionatan să nu șează cu oaste împregiurul cetății, și degrab să vie la el în Ptolomaida, să se tâlnească.

23. Și, deaca au auzit Ionatan, au porun-

cit să șează cu oaste împregiurul cetății și au ales din cei mai bătrâni a lui Israil și din preoți, și s-au dat pre sine la primejdie.

24. Și, luând argint și aur și haine și alte daruri multe, au mers la împăratul în Ptolomaida și au aflat har înaintea lui.

25. Și măcar că-l pârea pre el oarecarii fără de lege din jidovi.

26. Însă împăratul i-au făcut lui precum au făcut și cei mai înainte de el și l-au înălțat pre el înaintea tuturor priiatinilor săi.

27. Și i-au întărit lui arhierieia și altele, câte au avut mai înainte spre cinste, și l-au făcut pre el povățuitoriu priiatinilor celor mai de frunte.

28. Și s-au rugat Ionatan împăratului să scutească Iudeea de bir și ceale trei ținuturi și Samariia, și i-au făgăduit lui trei sute de talanți.

29. Și au plăcut împăratului și au scris lui Ionatan cărți despre toate aceastea, care așa era:

30. „Împăratul Dimitrie, lui Ionatan, fratelui, bucurie, și neamului jidovesc!

31. Izvodul cărții, carea o am scris lui Lasten, rudeniei noastre, pentru voi, o am scris și voao, ca să o știți.

32. Împăratul Dimitrie, lui Lasten, tatălui său, bucurie!

33. Neamului iudeilor, priiatinilor noștri, și celor ce păzesc dreptățile noastre, am judecat să facem bine pentru bunăvoința lor cătră noi.

34. Le-am întărit lor și hotarale Iudeii și ceale trei ținuturi: Aferema și Lida și Ramatemul, care s-au adaos la Iudeea de la Samaritida, și toate câte să hotărâsc cu eale, tuturor celor ce fac jertvă în Ierusalim în locul celor ce lua de la ei mai înainte împăratul pre an din rodurile pământului, și din rodurile pomilor.

35. Și cealealalte care ni să cad noao, zăciuialele și vămile, ceale ce să cad noao, și lacurile ceale de sare și cununile, care să cad noao, toate de ajutoriu le îngăduim lor.

36. Și nici una dintru aceastea nu să va călca de acum înainte în toată vremea.

37. Acum, dară, aveți grije ca să faceți izvod de aceastea, care să se dea lui Ionatan și să se puie în muntele cel sfânt, în locul cel însemnat”.

38. Iară văzind Dimitrie împărat că au încetat pământul înaintea lui și nimic nu să împotiveaște lui, au slobozit pre toți ostașii săi, pre fieștecarele la locul său, afară de ostașii cei străini, pre carii i-au adunat de la ostroavele neamurilor, și s-au făcut lui vrăjmașe toate oștile părinților lui.

39. Iară Trifon era din cei de la Alexandru mai înainte, văzind că toate oștile cârtesc asupra lui Dimitrie, au mers la Salmacue Arapul, carele hrănea pre Antioh, copi-

lașul lui Alexandru.

40. Și-l ruga pre el ca să-l dea pre el lui, să-l puie împărat în locul tătâne-său, și i-au spus lui câte au făcut Dimitrie și vrajba carea au oștile lui cu el, și au rămas acolo zile multe.

41. Și au trimis Ionatan la împăratul Dimitrie, ca să scoată pre cei din cetatea Ierusalimului și pre cei din cetățile ceale întărite, că da războiu asupra lui Israil.

42. Și au trimis Dimitrie la Ionatan, zicând: „Nu numai acestea voiu face ție și neamului tău, ci cu mărire te voiu mări pre tine și pre neamul tău, de voiu avea vreamă bună.

43. Acum, dară, pre dreptate vei face de-mi vei trimite bărbați, carii să mă ajute, că s-au viclenit asupra mea toate oștile mele”.

44. Și i-au trimis Ionatan lui trei mii de voinici aleși la Antiohia și au venit la împăratul și s-au veselit împăratul de venirea lor.

45. Că s-au fost adunat cei din cetate în mijlocul cetății ca la vro sută și doaozeci de mii de bărbați și vrea să omoară pre împăratul.

46. Și au fugit împăratul în curte și au cuprins cei din cetate căile cetății și au început a da războiu.

47. Și au chemat împăratul pre jidovi întru ajutoriu și s-au adunat toți împreună la el și îndată s-au răsipit în cetate.

48. Și au omorât în cetate în zioa aceea ca la vro sută de mii și au ars cetatea și au luat prăzi multe în zioa aceea și au mântuit pre împăratul.

49. Și, văzind cei din cetate că au biruit jidovii cetatea precum au vrut, au slăbit cu cugetele sale și au strigat cătră împăratul cu rugăciune, zicând:

50. „Dă-ne noao dreapta și să înceate jidovii a ne bate pre noi și cetatea”.

51. Și au lăpădat armele și au făcut pace și s-au mărit jidovii înaintea împăratului și înaintea tuturor celor din împărăția lui și s-au întors la Ierusalim având prăzi multe.

52. Și au șezut Dimitrie împărat pre scaonul împărăției sale și au încetat pământul înaintea lui.

53. Și au mințit toate câte au zis și s-au înstrăinat de cătră Ionatan și nu i-au răsplătit după facerile de bine, care i-au făcut lui, și-l năcăjea pre el foarte.

54. Iară după aceastea, s-au întors Trifon și Antioh cu el, copilaș tinăr, și au împărățit și și-au pus stemă.

55. Și s-au adunat la el toate oștile care le-au răsipit Dimitrie și au dat războiu asupra lui și el au fugit și s-au biruit.

56. Și au luat Trifon fierile și au stăpânit Antiohia.

57. Și au scris Antioh cel mai tinăr lui Ionatan, zicând: „Întărescu-ți ție arhierieia și te puiu mai-mare preste ceale patru ți-

nuturi și vreau ca să fii tu din priiatinii împăratului”.

58. Și i-au trimis lui vase de aur spre slujbă și i-au dat lui putere a bea din aur și a să îmbrăca cu porfiră și a avea copce de aur.

59. Și pre Simon, fratele lui, l-au pus povătuitoriu de la hotarul Tirului până la marginile Eghiptului.

60. Și au ieșit Ionatan și au mers dincolo de râu și în cetăți, și s-au adunat la el toate oștile Siriei întru ajutoriu și au venit la Ascalon și au ieșit cei din cetate înaintea lui cu mărire.

61. Și de acolo s-au dus la Gaza și o au încungiurat cu oaste, și au ars ceale dimpregiurul cetății și le-au prădat pre eale.

62. După aceea, cei din Gaza, rugând pre Ionatan, le-au dat lor dreapta și, luând pre fiii boiarilor zăloage, i-au trimis în Ierusalim, iară el au mers prin țară până la Damasc.

63. Și au auzit Ionatan că au venit boiarii lui Dimitrie la Cadisul din Galileea cu putere multă, vrând ca să-l scoată pre el din țara aceea.

64. Și au ieșit înaintea lor, iară pre fratele său, Simon, l-au lăsat în țară.

65. Și Simon au tăbărât asupra Vetsurei și au dat războiu împotriva ei zile multe și o au închis.

66. Și l-au rugat pre el ca să le dea lor dreapta și le-au dat lor și i-au scos pre ei de acolo și au luat cetatea și au pus într-însa pază.

67. Iară Ionatan și tabăra lui au tăbărât la apa Ghenisaretului și, sculându-să de dimineață, au mers în câmpul Natorului.

68. Și, iată, tabăra celor de alt neam l-au întâmpinat pre el în câmp și au ascuns oaste în munți să pândească asupra lui, iară ei i-au ieșit lui înainte.

69. Iară oastea cea ascunsă s-au sculat din locurile sale și au dat războiu.

70. Și au fugit cei ce era cu Ionatan toți, nici unul n-au rămas dintru ei, afară de Matatia, fiiul lui Avesalom, și Iuda, fiiul lui Halfi, căpeteniile oștii puterilor.

71. Și și-au rupt Ionatan hainele sale și au pus pământ pre capul său și s-au rugat.

72. Și s-au întors asupra lor cu războiu și i-au biruit pre ei și fugiră.

73. Și, văzind cei ce fugisă de la el, s-au întors la el și i-au gonit cu el până la Cadis, unde era tabăra lor, și au tăbărât acolo.

74. Și au căzut din cei de alt neam în zioa aceea ca la vro trei mii de bărbați și s-au întors Ionatan în Ierusalim.

CAP 12

În anul 170, Ionatan, trimițind soli la Roma, înnoiaște așezământul, scriind și la sparteani. Trifon omoară cu vicleșug pre Ionatan.

1. i, văzind Ionatan că-i ajută vremea, au ales bărbați și i-au trimis pre ei la Roma, să întărească și să înnoiască cu ei prieteșugul.

2. Și la sparteani și la alte locuri au trimis cărți ca acestea.

3. Și au mers la Roma și au intrat la sfat și au zis: „Ionatan, arhiereul, și neamul jidovilor ne-au trimis pre noi, ca să înnoiți cu ei prieteșugul și soțietatea, ca și mai înainte”.

4. Și le-au dat lor cărți scrise pre la fieștecare loc, ca să-i petreacă pre ei la pământul Iudei cu pace.

5. Iară izvodul cărților care le-au scris Ionatan sparteanilor acesta easte:

6. „Ionatan, arhiereul, și bătrânimea neamului și preoții și celalalt norod a jidovilor, sparteanilor, fraților, bucurie.

7. Încă de demult s-au trimis cărți la Onia, arhiereul, de la Darie, carele împărătea la voi, care adeverea că sânteți frații noștri, precum easte scris izvodul.

8. Și cu cinste au priimit Onia pre bărbatul cel trimis și au luat cărțile, întru care să arăta soțietatea și prieteșugul.

9. Drept aceea, noi, neavând lipsă de aceea și având mângăiare cărțile ceale sfinte, care sânt în mâinile noastre,

10. Am ispitit a trimite la voi carii să înnoiască cu voi frăția și prieteșugul, ca să nu ne înstrăinăm de cătră voi, că multe vremi au trecut de când ați trimis la noi.

11. Noi, dară, neîncetat în toată vremea, și la sărbători și la cealelalte cuvioase zile, vă pomenim pre voi întru jertvele și rugăciunile care le facem, precum să cade și să cuvine a ne aduce aminte de frați.

12. Și ne bucurăm de mărirea voastră.

13. Iară pre noi ne-au încungiuat multe năcazuri și războaie multe, că s-au sculat cu bătaie asupra noastră împărății cei de primpregiurul nostru.

14. Ci n-am vrut să vă supărăm pre voi și pre ceialalți soți și priiatini a noștri cu aceste războaie.

15. Pentru că avem ajutoriu din ceriu, care ne ajută noao, și ne-am mântuit de vrăjmașii noștri și s-au smerit vrăjmașii noștri.

16. Drept aceea, am ales pre Numenie, fiul lui Antioh, și pre Antipatru, fiiul lui Iason, și i-am trimis la romani, ca să înnoiască prietenia și soțietatea, cu noi, cea mai dinainte.

17. Și le-am poruncit lor, ca să meargă și la voi și să se închine voao și să vă dea cărțile ceale de la noi pentru înnoirea frăției noastre.

18. Și acum, bine veți face de ne veți răspunde noao la acestea”.

19. Și acesta easte izvodul cărților celor trimise:

20. „Oniaris, împăratul sparteanilor, lui Onia preotului celui mare, bucurie!

21. Aflatu-s-au în scrisoare pentru sparteani

și pentru jidovi că sânt frați și că sânt din neamul lui Avraam.

22. Și acum, de când am cunoscut acestea, bine veți face scriind noao pentru pacea voastră.

23. Și noi răspundem cu scrisoare voao, dobitoacele voastre și avearea voastră a noastre sânt; și ceale ce sânt ale noastre, ale voastre sânt, poruncim, drept aceea, ca să vă vestească voao acestea”.

24. Și au auzit Ionatan că s-au întors boiarii lui Dimitrie cu puteare mai multă decât mai întâiu, ca să dea războiu asupra lui.

25. Și, purcezind din Ierusalim, s-au întimpinat cu ei în țara Amatitei, că nu i-au lăsat pre ei să calce în țara lui.

26. Și au trimis iscoade la tabăra lor și s-au întors, și i-au spus lui că așa au așezat ca să vie preste ei noaptea.

27. Și, după ce au apus soarele, au poruncit Ionatan celor ce era cu el să priveghiază și să fie înarmați și gata de bătaie toată noaptea și au pus străji împregiurul taberii.

28. Și au auzit vrăjmașii că Ionatan și cei ce era cu el s-au gătit de bătaie, și s-au temut și s-au spăriiat cu inima sa și au aprins focuri în tabăra sa.

29. Și Ionatan și cei ce era cu el n-au știut până dimineața că vedea focurile arzind.

30. Și au gonit Ionatan dinapoia lor, ci nu i-au prins pre ei, pentru că au fost trecut râul Eleterului.

31. Și s-au abătut Ionatan la arapii, carii să chiiamă zavedii, și i-au bătut pre ei și au luat prăzile lor.

32. Și, purcezind, au venit la Damasc și au umblat în toată țara.

33. Iară Simon, ieșind, au umblat până la Ascalon și la cetățile ceale de aproape, și s-au abătut la Iopi și o au luat mai înainte pre ea.

34. Că au fost auzit că ei vreau să dea cetatea la a lui Dimitrie și au pus acolo pază, ca să o păzască.

35. Și s-au întors Ionatan și au adunat pre bătrânii norodului și s-au sfătuit cu ei, ca să zidească cetăți întărite în Iudeea.

36. Și să înalță zidurile Ierusalimului și să înalță zid mare întră coșteiu și întră cetate, ca să o despartă pre ea de cătră oraș, ca să fie despărțit, ca nici să cumpere, nici să vânză.

37. Și s-au adunat ca să zidească cetatea și au căzut zidul părăului celui de cătră Apiliot și au dires ceale ce să chiiamă Hafenata.

38. Și Simon au zidit Adida în Sefila și i-au pus porți și încuietori.

39. Și au cercat Trifon să împărățască el preste Asia și să-și puie stemă și să-și puie mâna preste împăratul Antioh.

40. Ci să temea ca nu cumva să nu-l lasă Ionatan și ca nu cumva să dea războiu asupra lui, și căuta ca să prinză pre Ionatan

și să-l piarză pre el și, sculându-să, au venit în Vetsan.

41. Și au ieșit Ionatan înaintea lui cu patruzeci de mii de bărbați aleși de războiu și au venit în Vetsan.

42. Și, văzind Trifon că au venit Ionatan cu putere multă, s-au temut a-și tinde mâinile asupra lui.

43. Și l-au priimit pre el cu mărire și l-au împrietenit pre el cu toți priiatinii săi și i-au dat lui daruri și au poruncit puterilor sale să asculte de el, ca și de sine.

44. Și au zis lui Ionatan: „Pentru ce ai ostenit tot norodul acesta, nefiind întră noi războiu?”

45. Și, acum, trimite-i pre ei la căsile sale și-ți aleage ție puțini bărbați, carii să fie cu tine, și vino cu mine în Ptolomaida și ți-o voiu da pre ea ție, și cealealalte cetăți și oști, și pre toți cei ce sânt preste trebi și, întorcându-mă, mă voiu duce înapoi, că pentru aceasta am venit”.

46. Iară Ionatan, crezind lui, au făcut cum i-au zis, că au trimis oștile să meargă în pământul Iudei.

47. Și au lăsat cu sine trei mii de bărbați, dintru carii doao mii i-au lăsat în Galileea, iară o mie au mers cu el.

48. Și, după ce au intrat Ionatan în Ptolomaida, au închis ptolomaideanii porțile, și l-au prins pre el, și pre toți cei ce venisă cu el i-au omorât cu sabiia.

49. Și au trimis Trifon oști și călărime la Galileea și la câmpul mare, ca să piarză pre toți cei de la Ionatan.

50. Și au înțeles că Ionatan easte prins și cum că au perit cei ce era cu el, și să îndemnară pre sine și mergea înturnându-să gata de războiu.

51. Și, văzind cei ce gonea pre ei că ei pentru sufletul lor să vor bate, s-au întors.

52. Și au venit toți cu pace în pământul Iudei și au plâns pre Ionatan și pre cei ce era cu el, și s-au temut foarte și au jelit tot Israilul jeale mare.

53. Și au cercat toate neamurile ceale de primpregiurul lor ca să-i piarză pre ei.

54. Că zicea: „Nu au căpetenie și ajutoriu, acum, dară, să-i batem pre ei și să piardem din oameni pomenirea lor”.

CAP 13

Murind Ionatan, au rămas în locul lui Simon. Și acesta, oștindu-să împotriva lui Trifon, care omorâsă pre Antioh cel tinăr, au luat și au curățit cetatea Ierusalimului.

1. i au auzit Simon că au adunat Trifon putere multă, ca să vie în pământul Iudei să-l piarză.

2. Și, văzind pre norod că easte spăimântat și plin de frică, s-au suit în Ierusalim și au adunat norodul.

3. Și i-au mângăiat pre ei și le-au zis lor:

CAP 12 ȘI 13

„Voi știți câte am făcut eu și frații miei și casa tătâne-mieu pentru legi și pentru ceale sfinte, și războaiele și nevoile, care noi le-am văzut.

4. Pentru aceasta au perit frații miei toți pentru Israil și am rămas eu singur.

5. Și, acum, să nu dea Dumnezeu ca să-mi cruț eu sufletul meu în toată vremea năcazului, că nu sânt mai bun decât frații miei.

6. Ci voiu izbândi pentru leagea mea și pentru ceale sfinte și pentru muieri și pentru fiii noștri, că s-au adunat toate neamurile ca să ne piarză pre noi vrăjmășește”.

7. Și s-au aprins duhul norodului îndată cât au auzit cuvintele acestea și au răspuns cu glas mare, zicând:

8. „Tu ești noao povățuitoriu în locul lui Iuda și a lui Ionatan, fratelui tău.

9. Poartă războiul nostru și toate, oricâte vei zice noao, vom face”.

10. Și au adunat pre toți bărbații cei de războiu și au grăbit a săvârși zidurile Ierusalimului, și-l întări pre el primpregiur.

11. Și au trimis pre Ionatan a lui Avesalom și cu dânsul putere destulă la Iopi și, scoțind pre cei ce era acolo, au rămas acolo, într-însa.

12. Și au purces Trifon de la Ptolomaida cu putere multă, să între în pământul Iudei, și avea cu sine pre Ionatan în pază.

13. Iară Simon au tăbărât la Adidus, în preajma feații câmpului.

14. Și, înțelegând Trifon că s-au sculat Simon în locul lui Ionatan, fratelui său, și cum că va să dea asupra lui războiu, au trimis la el soli, zicând:

15. „Pentru argintul ce era detoriu Ionatan, fratele tău, la treaba împărătească, pentru trebile care au avut, îl ținem pre el.

16. Și, acum, trimite o sută de talanți de argint și pre doi feciori ai lui, zăloage, ca nu cumva, slobozindu-să, să se viclenească de cătră noi și îl vom slobozi”.

17. Și au cunoscut Simon că cu înșelăciune grăiesc cu dânsul, însă tot au trimis argintul și pre prunci, ca nu cumva să rădice vrăjmășie mare asupra norodului, zicând:

18. „Că pentru că nu i-au trimis lui argintul, și pruncii, au perit”.

19. Și au trimis pruncii și cei o sută de talanți, iară el au mințit și n-au slobozit pre Ionatan.

20. Și, după aceea, au venit Trifon, ca să între în țară și să o supuie pre ea, și au încungiurat pre calea cea despre Adora. Iară Simon și tabăra lui mergea în preajma lui în tot locul, oriunde mergea.

21. Iară cei din coșteiu au trimis la Trifon soli, grăbindu-l pre el, ca să vie la ei prin pustie și să le trimită lor hrană.

22. Și au gătit Trifon toată călărimea sa, ca să vie în noaptea aceea, ci au fost zăpădă multă foarte și n-au putut veni pen-

tru zăpadă și, purcezind, au venit în Galaadita.

23. Și, când s-au apropiat la Vascama, au omorât pre Ionatan și s-au îngropat acolo.

24. Și s-au înturnat Trifon și s-au dus în pământul său.

25. Și au trimis Simon și au luat oasele lui Ionatan, fratelui său, și l-au îngropat pre el în Modin, în cetatea părinților lui.

26. Și l-au plâns pre el tot Israilul plângere mare și l-au jelit pre el zile multe.

27. Și au zidit Simon preste mormântul tatălui său și a fraților lui, și l-au înălțat cu chip frumos la vedea din piatră cioplită, pre dinainte și pre dindărăpt.

28. Și au pus deasupra șapte turnuri, unul în preajma altuia, tatălui și maicii și celor patru frați.

29. Și le-au făcut împregiur șanț și au pus stâlpi mari și au făcut pre stâlpi toată armarea spre nume veacinic; și lângă arme corăbii cioplite, ca să vază toți cei ce umblă pre mare.

30. Acesta easte mormântul, carele au făcut în Modi până în zioa aceasta.

31. Iară Trifon, umblând cu vicleșug cu împăratul Antioh cel tinăr, l-au omorât pre el.

32. Și au împărățit în locul lui și și-au pus șie stema Asiei și au făcut rană mare pre pământ.

33. Și au zidit Simon cetățile Iudeii și le-au întărit primpregiur cu turnuri înalte și cu ziduri mari și cu turnuri și cu porți și cu zăvoară, și au pus bucate în cetăți.

34. Și, alegând Simon bărbați, i-au trimis la împăratul Dimitrie, ca să iarte țara, pentru că toate faptele lui Trifon era jafuri.

35. Și au trimis la el împăratul Dimitrie după cuvintele acestea și i-au răspuns lui și i-au scris lui carte ca aceasta:

36. „Împăratul Dimitrie, lui Simon, arhiereului, și priiatinului împărăților, și bătrânilor și neamului jidovesc, bucurie!

37. Corona cea de aur și lanțul, carele l-ați trimis, l-am luat, și gata sântem să vă dăm voao pace mare și a scrie celor mai-mari preste trebi să vă lasă voao ceale ce vă iertăm.

38. Și câte am așezat cu voi stau și cetățile care ați zidit fie ale voastre.

39. Și iertăm neștiințele și greșealele până în zioa de astăzi, și cununa cu carea erați detori și orice altă ce să vămuia în Ierusalim să nu să mai vămuiască.

40. Și carii vor fi harnici dintru voi să se scrie întră ai noștri și să fie întră noi pace”.

41. În anul o sută șaptezeci s-au rădicat jugul neamurilor de la Israil.

42. Și au început norodul lui Israil a scrie în scrisori și în adunări în anul dintâiu, pre vremea lui Simon, arhiereului celui mare și mai-marele și povățuitorul jidovilor.

43. În zilele acealea, tăbărât-au Simon asupra Gazei și o au încungiurat pre ea cu oști și au făcut unealte de luarea cetății și s-au

apropiat la cetate și au lovit un turn și l-au luat.

44. Și cei ce era într-aceale unealte au sărit în cetate și s-au făcut turburare mare în cetate.

45. Și s-au suit cei din cetate cu muierile și cu fiii săi pre zid, rumpându-și hainele sale, și au strigat cu glas mare, rugând pre Simon să le dea lor dreapta, și au zis:

46. „Să nu ne faci noao după răutățile noastre, ci după mila ta”.

47. Și s-au făcut milă lui Simon de ei și nu i-au bătut pre ei, ci, scoțindu-i din cetate, au curățit casele în care era idolii și așa au intrat într-însa lăudând și binecuvântând.

48. Și au scos dintr-însa toată necurăția și au așezat acolo oameni, carii fac leagea, și o au întărit și și-au zidit șieși într-însa lăcaș.

49. Iară cei din coșteiu din Ierusalim era oprîți a ieși și a merge în țară și a cumpăra și a vinde, și au flămânzit foarte și mulți dintru ei au perit de foame.

50. Și au strigat cătră Simon să le dea dreapta și le-au dat, și au scos pre cei ce era acolo și au curățit coșteiu de spurcăciuni.

51. Și au intrat în ea în doaozeci și trei ale lunii a doao, în anul o sută șaptezeci și unul, cu laudă și cu stâlpări și cu copuze și cu țimbale și cu alăute și cu cântări și cu cântece, că s-au zdrobit vrăjmași mari din Israil.

52. Și au așezat ca pre an să ție această zi cu veselie.

53. Și au întărit muntele besearicii, cel de lângă coșteiu, și au lăcuit acolo el și cei ce era cu el.

54. Și au văzut Simon pre Ioan, feciorul său, că easte om deplin, și l-au pus pre el povățuitoriu preste toate oștile și au lăcuit în Gazaris.

CAP 14

Arsachis, împăratul persilor, prinzind pre Dimitrie, au odihnit pământul în toate zilele lui Simon. Iar Simon au luat Iopi și Gaza și cetatea Ierusalimului o au curățit și au mărit hotarale neamului său.

1. i în anul o sută șaptezeci și doi, adunat-au împăratul Dimitrie puterile sale și s-au dus în Midiia să-și adune ajutoriu, ca să bată pre Trifon.

2. Iară auzind Arsachis, împăratul Persiei și al Midiei, că au venit Dimitrie în hotarale sale, au trimis pre unul din boiarii săi să-l prinză pre el viu,

3. Carele, mergând, au bătut tabăra lui Dimitrie și l-au prins pre el și l-au dus la Arsac și l-au pus pre el în pază.

4. Și au odihnit pământul în toate zilele lui Simon și au căutat ceale bune neamului său și le-au plăcut lor stăpânirea

lui și mărirea lui în toate zilele.

5. Și cu toată mărirea sa au luat Iopi, ca să fie vad, și au făcut intrare la ostroavele mării.

6. Și au lătit hotarale neamului său și au stăpânit țara.

7. Și au adunat robime multă și au domnit Gazaronul și Vetsuronul și coșteiul, și au scos necurățiile dintr-însul, și nu era cine să stea împotriva lui.

8. Și lucra ei pământul său cu pace, și pământul da rodurile sale și pomii câmpurilor, rodul său.

9. Bătrânii în ulițe ședea, toți de lucrurile ceale bune vorbea, și tinerii s-au îmbrăcat cu haine de mărire și cu îmbrăcăminte de războiu.

10. Cetățitor au dat bucate și le-au așezat cu unealte de întărire, atâta, cât s-au vestit numele mării lui până la marginea pământului.

11. Făcut-au pace pre pământ și s-au veselit Israil cu veselie mare.

12. Și au șezut fieștecure supt vița sa și supt smochinul său, și nu era cine să-i sparie pre ei.

13. Că să sfârșisă de pre pământ cei ce da războiu asupra lor, și împărații să surpară în zilele acealea.

14. Și au întărit pre toți smeriții norodului său, leagea o au căutat și au pierdut pre tot cel fără de leage și viclean.

15. Sfintele le-au mărit și au înmulțit vasele sfintelor.

16. Și au auzit la Roma că au murit Ionatan, și până la Spartis s-au auzit și s-au măhnit foarte.

17. Și auziră că Simon, fratele lui, s-au făcut în locul lui arhiereu și stăpânește țara și cetățile ceale dintr-însa.

18. Și i-au scris lui pre table de aramă, ca să înnoiască cu el prieteșugul și soțietatea, carea o făcuse cu Iuda și cu Ionatan, frații lui.

19. Și s-au cetit înaintea adunării în Ierusalim.

20. Iară izvodul cărților care l-au trimis sparteanii acesta easte: „Boiarii sparteanilor, și cetatea, lui Simon, preotului celui mare, și bătrânilor și preoților și celuiialt norod al jidovilor, fraților, bucurie!

21. Solii cei trimiși la norodul nostru ne-au spus noao de mărirea și cinstea voastră și ne-am bucurat de venirea lor.

22. Și am scris ceale zise de ei în sfaturile norodului, așa Numenie, a lui Antioh, și Antipater, fiiul lui Iason, solii jidovilor au venit la noi ca să înnoiască prieteșugul său cu noi.

23. Și au plăcut norodului a priimi pre oamenii aceia cu mărire și a pune izvodul cuvintelor lor în cărțile ceale însemnate norodului, ca să aibă pomenire norodul sparteanilor; și izvodul acesta l-au scris lui Simon, ar-

hiereului”.

24. După aceastea, au trimis Simon pre Numenie la Roma, având o pavază mare de aur, carea trăgea la cumpână o mie de mnas, ca să întărească cu ei soțietatea.

25. Și, deaca au auzit norodul cuvintele aceastea, au zis: „Ce har vom răsplăti lui Simon și fiilor lui?

26. Că au întărit el însuși și frații lui și casa tătâne-său și au bătut pre vrăjmașii lui Israil de la ei și i-au întărit lui stăpânire”. Și au scris în table de aramă, care le-au pus pre stâlpi în munții Sionului.

27. Și acesta easte izvodul cărții: „În zioa a optasprăzece a lunii lui elul, în anul o sută șeptezeci și doi, care easte al treilea an pre vreama lui Simon, arhiereului,

28. În Saramel, când era adunare mare de preoți și de norod și de boiarii neamului și a bătrânilor țării, cunoscute s-au făcut voao aceastea, fiindcă de multe ori s-au făcut războaie în țară.

29. Și Simon, feciorul lui Matatiu, feciorul feciorilor lui Iariv, și frații lui, carii s-au pus pre sine în primejdie stând împotriva vrăjmașilor neamului său, ca să stea sfintele lor și leagea, și cu mărire mare au mărit pre neamul său.

30. Și au adunat Ionatan neamul său și s-au făcut lui arhiereu și s-au adaos la norodul său.

31. Și au vrut vrăjmașii lor să între în țara lor, ca să le strice țara lor și să-și tinză mâinile sale la ceale sfinte.

32. Atunci, s-au sculat Simon și au dat războiu pentru neamul său, și au cheltuit bani mulți dintru ai săi și au dat arme bărbaților puterii neamului său și le-au dat lor lefi.

33. Și au întărit cetățile Iudeii și Vetsura, cea de la hotarale Iudeii, unde era armele vrăjmașilor mai înainte, și au pus acolo pază bărbați jidovi.

34. Și au întărit Iopa, cea de la mare, și Gazara, cea de la hotarale Azotului, în carea mai înainte lăcuia vrăjmașii și au lăcuit acolo jidovi, și câte era de lipsă la isprăvirea acestora au pus într-însele.

35. Și, văzind norodul credința lui Simon și mărirea carea au făcut neamului său, l-au pus pre el povățuitoriu și arhiereu, pentru că el au făcut toate aceastea și dreptatea și credința, carea au ținut neamului său, și au cercat în tot chipul a înălța pre norodul său.

36. Și în zilele lui bine au mers lucrul prin mâinile lui, că s-au rădicat neamurile din țara lor și cei din cetatea lui David din Ierusalim, carii și-au fost făcut și coșteiu, din care ieșea și pângărea împregiurul sfintelor, și făcea rană mare cu necurătenie.

37. Și au pus într-însul bărbați jidovi să lăcuiască și au întărit spre apărarea țării

și a cetății și au înălțat zidurile Ierusalimului.

38. Și împăratul Dimitrie i-au întărit lui arhieriei după aceastea.

39. Și l-au făcut pre el dintră priiatinii săi și l-au mărit pre el cu mărime mare.

40. Pentru că au auzit cum că romanii chiiamă pre jidovi priiatini și soți și cum că ei au ieșit înaintea solilor lui Simon cu cinste.

41. Și cum că au voit jidovii și preoții să le fie Simon povățuitoriu și arhieru în veac, până să va scula proroc credincios.

42. Și să fie preste ei povățuitoriu și să aibă grijă de ceale sfinte; să rânduiască însuși mai mari preste lucrurile lor și preste țară și preste arme și preste cetăți.

43. Și să poarte grije de ceale sfinte și toți să asculte de el, și cu numele lui să se scrie toate scrisorile în țară și să se îmbrace cu porfiră și să poarte aur.

44. Și nimănu din norod și din preoți nu va fi slobod să calce ceva dintr-aceastea și să se puie împotriva celor ce le va zice el sau să facă adunare în țară fără de el sau să se îmbrace cu porfiră și să se încingă cu armă de aur.

45. Iară cine va face afară de aceastea sau va călca ceva dintr-aceastea vinovat va fi”.

46. Și au plăcut la tot norodul să așeze pre Simon și să facă după cuvintele aceastea.

47. Și au priimit Simon și au voit a fi arhieru și povățuitoriu și stăpânitoriu neamului jidovesc și preoților și a purta grije de toți.

48. Și au zis ca scrisoarea aceasta să se puie în table de aramă.

49. Și să le puie pre eale în curtea sfintelor în loc ales, și izvoadele lor să le puie în vistierie, ca să le aibă Simon și fiii lui.

CAP 15

Împrietinindu-să Simon cu Antioh, feciorul lui Dimitrie, jurând să [s]trăcă prietiniia lor.

1. i au trimis Antioh, feciorul împăratului Dimitrie, cărți de la ostroavele mării la Simon, preotul și stăpânitoriu jidovilor, și la tot neamul.

2. Și era scrise întru acest chip: „Împăratul Antioh, lui Simon, preotului celui mare și stăpânitoriuului neamului, și neamului jidovesc, bucurie!

3. De vream ce oameni pierzători au biruit împărăția părinților noștri,

4. Și voiu să mă apuc de împărăție să o așez precum era mai înainte și am adunat oaste multă și am făcut corăbii de războiu, și mi voia să ies în țară, ca să pedepsesc pre cei ce au stricat țara noastră și pre cei ce au pustiit cetăți multe întru împărăție,

5. Acum, dară, întăresc ție toate scutițele care ți le-au dat ție împărații, cei mai înainte de mine, și orice alte daruri ți-au îngăduit ție.

6. Și-ți îngăduiesc să faci bani supt numele tău în țara ta.

7. Și Ierusalimul și sfintele să fie slobode, și toate armele, câte ai făcut, și cetățile care le-ai zidit, care le stăpânești, să rămâie ție.

8. Și toată deatoriia împărătească și oricâte era să fie împărătești, de acum și în tot veacul, să lasă ție.

9. Și, după ce vom așeza împărăția noastră, te voiu mări pre tine și neamul tău și besea-rica cu mărime mare, cât să fie arătată mărirea voastră în tot pământul”.

10. În anul o sută șeptezeci și patru au ieșit Antioh la pământul părinților săi și s-au adunat la el toate oștile, cât puțini au rămas cu Trifon.

11. Și l-au gonit pre el Antioh, împăratul, iară el au venit fugind în Dora, cea de lângă mare.

12. Că au văzut că s-au adunat preste el răutățile și l-au lăsat pre el oștile.

13. Și au tăbărât Antioh asupra Dorii, și cu el o sută și doazeci de mii de bărbați războinici și opt mii de călăreți.

14. Și au încungiurat cetatea, și corăbiile lovea și da strânsoare cetății, și de pre uscat și despre mare, și pre nime n-au lăsat, nici să iasă, nici să între.

15. Și au venit Numenie și cei ce era cu el de la Roma, având cărți la împărați și la țeri, întru care aceastea era scrise:

16. „Luchie, ipatul romanilor, lui Ptolomeiu împăratului, bucurie!

17. Solii jidovilor au venit la noi, priiatinii și soții noștri, ca să înnoiască prieteșugul și soțietatea cea din început, trimiși de Simon, arhieru, și de norodul jidovilor.

18. Și au adus pavăză de aur de o mie de mnas.

19. Plăcutu-ne-au, drept aceea, noao să scriem împăraților și țărilor, ca să nu le facă lor rău și să nu-i bată pre ei și cetățile lor și țara lor și ca să nu dea ajutoriu celor ce să războiesc asupra lor.

20. Și ni s-au părut noao a lua pavăza de la ei.

21. Deci, de vor fi fugit nescari oameni făcători de reale din țara lor la voi, să-i dați pre ei lui Simon, arhierului, ca să-i pedepsască pre ei după legea lor”.

22. Și ca aceastea au scris lui Dimitrie împărat, și lui Atal și lui Arat,

23. Și lui Arsac și la toate țerile și lui Sampsac și la sparteani și la Dilo și la Midon și la Sichiona și la Caria și la Samo și la Pamfilia și la Lichia și la Alicarnason și la Rodos și la Vasilida și la Co și la Sidi și la Gortina și la Chindon și la Chipru și la Chirini.

24. Și izvodul lor l-au scris lui Simon, arhierului.

25. Iară Antioh împăratul au tăbărât asupra Dorii a doao zi, apropiind pururea mâinile

la ea și făcând mahine, și au închis pre Trifon, încât nici a intra, nici a ieși nu putea.

26. Și i-au trimis Simon lui doao mii de bărbați aleși să-i ajute lui, și argint și aur și vase multe.

27. Și n-au vrut să le priimească, ci au stricat toate câte au tocmit cu el mai înainte și s-au înstrăinat de cătră el.

28. Și au trimis la el pre Atinovie, unul din priiatinii săi, ca să grăiască cu el, zicând: „Voi țineți Iopa și Gazara și coșteiu cel din Ierusalim, cetățile împărăției mele.

29. Hotarăle lor le-ați pustiit și ați făcut rană mare pre pământ, stăpânind locuri multe întru împărăția mea.

30. Acum, dară, dați cetățile care le-ați luat și birurile locurilor care le-ați stăpânit din hotarăle ceale afară din hotarăle Iudeii.

31. Iară de nu, dați pentru eale cinci sute de talanți de argint, și pentru stricăciunea carea ați stricat, și pentru birurile locurilor alți cinci sute de talanți, iară de nu, vom veni și vom da războiu asupra voastră”.

32. Și au venit Atinovie, priiatinul împăratului, la Ierusalim și au văzut mărirea lui Simon și păhărnice de aur cu vase de aur și de argint și gătire multă, cât să minuna, și i-au spus lui cuvintele împăratului.

33. Și, răspunzind Simon, i-au zis lui: „Nici pământ străin n-am luat, nici ținem ceva străin, ci moștenirea părinților noștri, carea vrăjmașii noștri fără judecată cu oarece prilej o au apucat.

34. Iară noi, având prilej, ne ținem de moștenirea părinților noștri.

35. Iară de Iopi și de Gazara, care le ceri, acestea făcea în norod rană mare și în țara noastră, pentru acestea vom da o sută de talanți”. Și Atinovie nu i-au răspuns lui cuvânt.

36. Și s-au întors cu mânie la împăratul și i-au spus lui cuvintele acestea și mărirea lui Simon și toate câte au văzut, și s-au mâniat împăratul cu iuțime mare.

37. Iară Trifon, întrând în corabie, au fugit la Ortosiada.

38. Și au pus împăratul pre Chindeveu povățuitoriu la marginea mării și i-au dat lui oaste pedestrași și călăreți.

39. Și i-au poruncit lui să tăbărască în preajma feații Iudeii și să zidească Chedronul și să întărească porțile și să dea războiu asupra norodului. Iară împăratul gonea pre Trifon.

40. Și au venit Chindeveu la Iamniia și au început a asupri pre norod și a intra în Iudeea și a robi pre norod și a ucide, și au zidit Chedronul.

41. Și au rânduit acolo călărași și puteri, ca apucând mai înainte să închiză căile Iudeii, în ce chip i-au poruncit lui împăratul.

CAP 16

Simon și doi feciori ai lui să omoară cu vicleșug

CAP 15 ȘI 16

și îi urmează Ioan, fiul lui, care s-au numit Hircan, care multe războaie și vitejii au făcut. Despre care Iosif Flavie și Goriodin scriu.

1. i s-au suit Ioan de la Gazara și au spus lui Simon, tatălui său, ceale ce au făcut Chindeveu.

2. Și au chemat Simon pre cei doi feciori mai mari ai săi, pre Iuda și pre Ioan, și le-au zis lor: „Eu și frații miei și casa tătâne-mieu am bătut pre vrăjmașii lui Israil din tinerețe până în zioa de astăzi și s-au sporit prin mâinile noastre de multe ori a mântui pre Israil.

3. Și acum, am îmbătrânit, iară voi la această slujbă de milă aveți ani destui, fiți în locul meu și în locul fratelui meu și, ieșind, bateți războiu pentru neamul nostru și ajutoriu cel din ceriu să fie cu voi”.

4. Și au ales din țară doaozeci de mii de bărbați războinici și călăreți și au mers asupra lui Chindeveu și au dormit la Modin.

5. Și, sculându-să dimineață, mergea la câmp, și, iată, oaste multă, pedestrași și călăreți, le-au ieșit înainte, și era un râu întră ei.

6. Și au tăbărât el și norodul lui, de cătră fața lor și au văzut pre norod temându-să a trece râul și au trecut el întâiu și l-au văzut pre el bărbații și au trecut după el.

7. Și au împărțit norodul, și pre călăreți în mijlocul pedestrașilor i-au pus, că călărimea vrăjmașilor era multă foarte.

8. Și au trâmbitat cu trâmbitele și s-au înfrânt Chindeveu și tabăra lui și au căzut dintru ei răniți mulți, și carii au mai rămas au fugit în cetate.

9. Atunci, s-au rănit Iuda, fratele lui Ioan, iară Ioan i-au gonit pre ei până au venit la Chedron, carea o au fost zidit.

10. Și au fugit până la turnurile ceale din țarina Azotului și le-au ars cu foc, și au căzut dintru ei ca la vro doao mii de bărbați și s-au înturnat în pământul Iudei cu pace.

11. Iară Ptolomeiu, a lui Avuv, era pus povățuitoriu în câmpul Ierihonului și avea argint și aur mult.

12. Că era el ginere arhiereului.

13. Și s-au înălțat inima lui și au vrut să stăpânească țara și s-au sfătuit cu vicleșug asupra lui Simon și a fiilor lui, ca să-i omoară pre ei.

14. Iară Simon umbla prin cetățile ceale din țară, și grijea ceale de lipsă într-însele și s-au pogorât la Ierihon el și Matatia și Iuda, fiii lui, în anul o sută șeptezeci și șapte, în luna a unsprăzece, aceasta easte luna lui savat.

15. Și i-au priimit cu vicleșug feciorul lui Avuv într-un coșteiu mic, ce să chema loc, care-l zidisă, și le-au făcut lor ospăț mare și au ascuns acolo bărbați.

16. Și, când s-au îmbătat Simon și fiii lui, s-au sculat Ptolomeiu și cei ce era cu